

نخستین روزها از بقیه آینده

تَعَوُّطُ ز پائین تهوع ز بالا
چنین است رسمِ شهنشاهی ما
منتسب به صادق هدایت

دلنگ دلنگ شاد شدیم
از ستم آزاد شدیم

احمد شاملو
از شعر بلند پریا

این دنیا نزد اهل فکر کم‌دی و برای اهل احساس تراژدی است.
هوراس والپول
نویسنده و هنرشناس انگلیسی قرن هجدهم

دوشنبه ۲۳ بهمن ۶۱

صفحه اول

- شاهنشاهی در ایران منقرض شد
- بختیار استعفا داد
- آیت‌الله‌العظمی خمینی: انضباط انقلابی توطئه‌ها را نقش بر آب می‌کند
- رئیس ستاد با بازرگان همکاری می‌کند
- مجلس منحل شد
- رادیو-تلویزیون به دست مردم افتاد
- شایعه مسمومیت آب قویاً تکذیب شد
- آیت‌الله‌العظمی شریعتمداری خواستار راه‌حل سیاسی به وسیله رهبران مردم شد
- پیام آیت‌الله‌العظمی شریعتمداری به مردم
- بیانیه جامعه اسلامی دانشگاهیان پلی تکنیک تهران

صفحات دیگر

- فرهنگ — «مردم هم‌اره حق دارند»، سروده اسماعیل خوئی
- کاخ شاه در بابل محاصره شد؛ تصرف مراکز پلیسی و نظامی
- پاسخ مسئولان — «همافران از نیروی هوایی نبودند»، اداره روابط عمومی ستاد بزرگ ارتش‌ناران، درباره خبر ۱۶ بهمن ۶۲

۶۱ به سبب افزایش تیراژ و کمبود کاغذ، این شماره آیدگان در هشت صفحه روی کاغذ سفید که از مؤسسه کیهان وام گرفت چاپ شد. این نوع کاغذ نازک و سبک تا پیش از رواج اینترنت در چاپ نشریات هوایی برای ارسال به خارج به کار می‌رفت.

۶۲ نامه می‌گفت در قم پایگاه هوایی وجود ندارد و لباسها و نشانها جعلی بوده است. همافران که از مرتبه تکنیسین هواییمای نظامی سخت ناراضی بودند و خود را افسر می‌دیدند با دست‌بردن به اسلحه پایان رژیم سابق را تسریع کردند. رژیم اسلامی، پس از مدتها جروبحث و اعتصاب، ناچار آنها را در رده افسر فنی جای داد. در شرایطی که مدارس عالی نه حتی دانشکده که دانشگاه نامیده شدند و لقب دکتر جای حاج آقا را می‌گرفت، شاید توقعشان زیاده‌خواهانه نبود.

۲۴ بهمن

صفحه اول

- جیمی کارتر: آمریکا حاضر است با رهبران انقلابی ایران کار کند
 - آمریکا آماده شناسائی حکومت بازرگان شد^{۶۳}
 - شوروی حکومت انقلابی ایران را به رسمیت شناخت
 - کشورهای بزرگ غرب درباره اوضاع ایران سکوت کرده‌اند
 - من بیشتر از دیگران مقصر نیستم - هویدا
 - مدارس باز می‌شود^{۶۴}
 - مرزهای زمینی، دریائی و هوائی ایران بسته شد
 - خلق مسلح دیروز هم پیش رفتند
 - رهبر حزب توده به ایران باز می‌گردد
 - تمام یکانهای نظامی «انقلاب» را به رسمیت شناختند - امیرانتظام معاون بازرگان
 - حمله به منزل شاپور بختیار، اردشیر زاهدی و سرلشکر خسروداد
 - ۳ مقام عالی نظامی کشته شدند
 - چریکهای شهری ۵۰ آمریکائی را بازداشت کردند
 - نیم‌نگاه - «یک نمایش نامعقول»، با امضای شورای سردبیری:
- در برنامه خبری تلویزیون دیشب فیلمی از مصاحبه با ارتشبد نصیری نشان دادند که بسیار نامعقول بود. مردی را که از نوک هر ناخنش یک جوی خون جاری است در هیأت مظلومی مجروح که قدرت حرف زدن نداشت زیر سؤالهایی گرفته بودند که همه ابتدایی بود و پرده از هیچ جنایتی از جنایات ساواک و رئیس آن بر نمی‌داشت.
- اگر ملت انقلاب کرد و ساواک را نابود کرد به خاطر وحشیگری و جنایات بی حساب آن بود. اما نمایش این طرز برخورد با یک مجرم یا متهم، حتی این دژخیم دیوسیرت، در شأن انقلاب ملت نیست. نصیحت کنید که این نوع عنان‌گسیختگی‌ها را به حساب انقلاب نگذارند و در سطح جهانی علیه انقلاب ایران تبلیغ نکنند.^{۶۵}

صفحات دیگر

- اعضای دولت انقلابی احتمالاً امروز معرفی می‌شوند
- آیت‌الله شریعتمداری: از تخریب و غارت جلوگیری کنید
- شش تن از اعضای حزب توده: «از برنامه‌های دموکراتیک بازرگان حمایت می‌کنیم»،

^{۶۳} ویلیام سالیوان آخرین سفیر آمریکا در ایران در کتاب خاطراتش می‌نویسد صبح روز ۱۴ فوریه ۱۹۷۹ (۲۵ بهمن ۵۷) نامه رسمی شناسایی در دو نسخه به وزارت خارجه ایران فرستاد. خبر ارسال و وصول چنین کاغذی هیچ‌گاه نه در ایران اعلام شد و نه در آمریکا. در ایران شاید به این سبب که دولت بازرگان را به رسمیت می‌شناخت نه حکومت اسلامی را که تا فروردین سال بعد رسمیت نیافت. افزون بر این، در حال و هوایی که امیر یالیسم‌ستیزی تکیه کلام و ترجیح بود اعلام این خبر که رژیم اسلامی را قطب استکبار جهانی خیلی راحت و سریع به رسمیت شناخته است زهر هلاهل بود. سفیر آمریکا و معاون فرمانده ناتو جداگانه و به تنهایی با محمد بهشتی گفتگو کرده بودند و نظام اسلامی نتوانسته است این شائبه را که با ساخت و پاخت به قدرت رسید بزداید. آن سو در واشنگتن، به نوشته سالیوان، جناح برژینسکی با سقوط رژیم شاه کنار نیامده بود و دنبال راه حل می‌گشت. نامه شناسایی مکتوم و مرموز یکی از عجیب‌ترین کاغذها در تاریخ دیپلماسی است. مشروح ماجرای آن چهارشنبه، حمله فدائیان به ساختمان سفارت آمریکا و ظهور حاج ماشاءالله کاشانی (معروف به «قصاب») را در «بانکی و حاج آقا» ببینید:

www.mghaed.com/essays/observation/yankee_and_hadj_gha-1.htm

^{۶۴} در اصل: می‌شوند

^{۶۵} حضور در آن نمایش و عتاب به نصیری در کارنامه ابراهیم یزدی نمره‌ای منفی باقی گذاشت.

علی خاوری، عباس حجری، محمدعلی عموشی، رضاشلتوکی، تقی کی منش، اسماعیل ذوالقدر
 □ ستاد دژخیمان گشوده شد
 □ فرهنگ - «انسان ماه بهمن»، شعری از احمد شاملو؛^{۶۶} «انقلابی عظیم تر و باشکوه تر از
 مشروطیت»، گفتگو با محمد قاضی
 □ دیدگاهها - «طرح پیشنهادی برای سازماندهی سندیکاها کارگری»؛ «قانون و
 انقلاب»، دکتر قصیم؛ «کارگران در شورای انقلاب»، مینو الوندی
 □ ورزشی - باشگاه تاج بدست ارتش خلق افتاد
 □ اتحاد دموکراتیک ملت ایران: به گرگهای رژیم رحم نکنید
 □ صفحه آخر: «ارتش انقلاب باید ارتش مردمی باشد»، رضا مرزبان؛ «ارتش استعماری و
 ارتش خلق»، بی امضا؛ «تا تسلیم کامل دشمن از پا ننشینیم»، بیانیه چریکهای فدائی خلق؛ و
 خبر «حملة مسلحانه مردم به هتل هیلتون» که چند تن از کارکنان آمریکایی شرکت
 هلیکوپترسازی بل در آن اقامت داشتند. در پایان خبر: «هم اکنون گروهی مسلح برای
 جلوگیری از آتش زدن هتل در این محل مستقر شده اند.»

۲۵ بهمن

صفحه اول

□ پیام آیت الله خمینی به مردم ایران
 اگر اختلافها ظاهر شود معلوم نیست به پیروزی برسیم^{۶۷}
 □ ۷ وزیر دولت موقت معرفی شدند
 □ گشایش دفتر سازمان آزادیبخش فلسطین
 □ ۴ فرمانده هوانیروز دستگیر شدند
 □ فرانسه، ژاپن، انگلستان حکومت تازه ایران را به رسمیت شناختند
 □ زمینها ملی می شود
 □ درخواست از دولت برای تجهیز بیمارستانهای ترک اعتیاد
 □ همه پرسى باید بدون تبعیض سیاسی و مسلکی انجام گیرد - حزب توده ایران
 □ هواپیمائی ملی خواستار خروج افراد مسلح از فرودگاه شد
 □ تشکیل کمیته چریکهای فدائی مجاهدین خلق و کمیته انقلاب اسلامی [دو پیام همزمان
 خطاب به ابوالحسن بنی صدر، و به پاسداران و مسئولین انتظامات برای استفاده از تجهیزات
 مصادره شده و اسلحه. توضیح بنی صدر در شماره ۲۹ بهمن چاپ شد]
 □ بختیار تحت نظر است
 شاپور بختیار دستگیر و تحویل کمیته شد. پسر بختیار [در پاریس] گفت تلفنی با پدرش گفتگو
 کرده است

صفحات دیگر

□ به سوی هلیکوپترها تیراندازی نکنید - نیروی هوائی
 □ گزارش - کارفرما می داند که اتحادیه کارگران دشمن اوست!

^{۶۶} متن تایپ شده شعر به خواست شاعر برای پرهیز از غلط چاپی کلیشه شده بود. در این سروده که تاریخ بهمن ۱۳۲۹ زیر آن است، کلمات «ویت نام»، اندونزی و «آدولف رضاخان» دیده می شود.
^{۶۷} توضیح در شماره ۲۹ بهمن: «بوزش و تصحیح ضروری: تیتیر شماره ۲۵ بهمن به نقل از آیت الله العظمی خمینی، "اگر اختلافها ظاهر شود معلوم نیست به پیروزی برسیم" همچنان که در متن خبر آمده باید باشد: اگر اختلافات پیدا شود معلوم نیست...»

- فرهنگ - «جواهر انقلاب یکپارچگی عمل است»، گفتگو با اکبر رادی
- دیدگاهها - «هنر: پیچ کوچکی در ماشین انقلاب»، انجمن هنرمندان خلق؛ «دانشگاه در جامعه در بند، دانشگاه در جامعه نوحاسته»، علی رضا افشارنیا، استاد دانشگاه
- «هوشیار باشید، هوشیارتر باشید»، رضا مرزبان
- ارتش استعماری و ارتش خلق، بدون نام نویسنده.

۲۶ بهمن تعطیل رسمی

شنبه ۲۸ بهمن

صفحه اول

- جوخه اعدام تیرباران یاران شاه را آغاز کرد
- ارتشبد نصیری، سپهبد رحیمی، سرلشکر ناجی و سرلشکر خسرو داد تیرباران شدند [عکسهای درشت چهره چهار جسد در صفحه اول و عکسهای ۲۰ تن از سران رژیم شاه با دستهای بسته از پشت و منتظر تیرباران در صفحه دوم]
- پیام آیت الله خمینی به کارکنان اعتصابی نفت
- راهپیمائی در مخالفت با انتصابات ارتش
- دستاوردهای انقلاب در معرض خطر سازشکاران قرار گرفته است - معلمان
- اموال خانواده پهلوی مصادره می شود
- اعلام همبستگی یگانهای حامی رژیم جدی تلقی نخواهد شد
- - کمیته تبلیغات آیت الله خمینی
- نیروهای مسلح انقلاب بر تبریز مسلط شدند
- پیام سازمان مجاهدین خلق به آیت الله خمینی

صفحات دیگر

- اشغال سفارت آمریکا توطئه بود^{۶۸}
- اعضای سفارت آزاد شدند
- فروهر: مخالف تشکیلات وسیع هستم
- حزب توده خواستار وحدت همه نیروهای سیاسی کشور شد
- نظر بیژن جزنی درباره سرلشکر قره‌نی [نخستین رئیس ستاد ارتش در حکومت جمهوری؛ این چند پاراگراف را دانشجویان دانشگاه تهران برای آیندگان فرستاده بودند]
- گزارش - همه بنیانهای سندیکائی باید نوسازی شود
- فرهنگ - «نه، استبداد دیگر نمی تواند جایگزین استبداد دوهزار و پانصد ساله شود»، گفتگو با جواد مجابی؛ «تاجی که تکه‌ای سرخ بر آن تابیده بود»، گفتگو با رکن‌الدین خسروی؛ «تجربه‌ها»، سروده محمد رضا اعلامی
- دیدگاهها - «و این است مار در آستین پروراندن»، محمد علی ترابی وکیل دادگستری؛ «آقای مهندس بازرگان، انقلاب کجا، این انتصابات کجا؟»، جهان؛ «سانسور به شکل دیگری در رادیو-تلویزیون»، بهرنگ مختارزاده؛ «فریب همبستگی را نخوریم»، ع. نوریان
- آلونک نشین‌های مسلح آپارتمانها را اشغال کردند
- هر روز یک هزار آمریکائی از ایران می روند

۶۸ هجوم افراد مسلح به سفارت آمریکا © «یانکی و حاج آقا»

- شعبان جعفری دستگیر شد
- با نیروهایی که از مردم هستند نخواهیم جنگید - مصاحبه مطبوعاتی چریکهای فدائی خلق
- آیت‌الله طالقانی: "نمی‌خواهم در عزل و نصب مقامها دخالتی داشته باشم... از هرگونه مراجعه‌ای به اینجانب در این مورد خودداری فرمایید."
- نامه‌ها - «نان و گرسنگی به تساوی تقسیم می‌شود»، اکبر ابوالحسن‌زاده کارگر کفاش؛ «انتصابات اخیر، خطری برای نهضت»، دکتر بهروز امیرمعینی
- یکی از آگهی‌های مجالس ترحیم: "هم‌زمان! فرزند جوانمان بابک روز ۲۲ بهمن در صف مقدم جبهه حمله به پادگان عشرت‌آباد در راه به ثمر رسیدن انقلابمان، قهرمان‌وار، به دست مزدوران چنگیزخان مغول خون‌آشام شهید شد و ما را سرافراز کرد. پیروز مبارزات خلقهای قهرمان ایران در راه آزادی و استقلال."
- تلفن خوانندگان - "با انتصابات تازه که از سوی نخست وزیر در ارتش، ژاندارمری، شهربانی و رادیو-تلویزیون انجام شده فکر می‌کنم انقلاب به بیراهه کشیده شود؛" "هنوز نه رفتاری برپا شده و نه روش حکومتی معلوم شده. پس دلیل اینکه می‌شنویم سفارتخانه‌های ایران تابلوی "جمهوری اسلامی" نصب کرده‌اند چیست؟"; "من اتومبیل وُلُو دارم و مورد حمله قرار می‌گیرم زیرا می‌گویند فقط ساواکی‌ها وُلُو دارند. لطفاً به آنها بگویید هر وُلُو داری ساواکی نیست." "چرا چاپ تاریخ میلادی را از روزنامه‌تان حذف کردید؟ آیا در این خصوص دستوری رسیده؟"
- «انقلاب فرصت مجامله ندارد»، رضا مرزبان

۲۹ بهمن (چاپ دوم)

صفحه اول

- ایران برای استرداد شاه اقدام می‌کند
 - شاه سرگرم تهیه متن استعفاست
 - یاسر عرفات با آیت‌الله خمینی ملاقات کرد
 - ۱۰ مقام عالی رژیم بازداشت شدند
 - آیت‌الله‌العظمی خمینی: شاه را محاکمه غیابی می‌کنیم
 - اعتصابها پایان یافت مردم به سرکارها بازگشتند
 - جمبوجت‌ها آمریکائیان را از تهران بردند
 - افسران ارشد نیروی هوایی کنار گذاشته شدند
 - رئیس و مدیران دانشگاه تهران کنار گذاشته شدند
 - ۲۵ سفیر و ۶ سرکنسول به تهران احضار شدند
 - یادداشت تحریری - «روحیه‌ای در خور انقلاب باید»، عمید نائینی
 - نیم‌نگاه - یادداشت شورای سردبیری با عنوان «صداقت انقلابی»:
- هرکه کار می‌کند در مظان خطا و اشتباه است. تنها بیکاراند که از ارتکاب اشتباه و خطا مصونند. و هرچه سرعت کار بیشتر باشد امکان افزایش خطا و اشتباه زیادتر است. اما در انقلاب خطا را با قبول انتقاد و رفع خطا می‌توان جبران کرد و رهبران صادق انقلاب آناند که سریع‌تر می‌توانند انتقادپذیر و زداینده اشتباه باشند. می‌توان دید که مهدی بازرگان رئیس دولت موقت انقلابی طی روزهای اخیر از خود چنین صداقتی نشان داده است. امید که در آینده نیز چنین باشد.

صفحات دیگر

- سرزمین ایران را باید سجده کرد - یاسر عرفات
- خبرهای خارجی - شوروی حمله خود را در حمله به سفارت آمریکا تکذیب کرد
- [۲۸ بهمن]
- گزارش - از استبداد فردی به سوی حکومت مردمی
- دیدگاهها - «در ستاد ارتش چه گذشت؟»، سرهنگ اصغر قائم مقامی؛ «اگر ارتشبد نصیری هم بود اعلام همبستگی می کرد!»، جعفر مدرس صادقی؛ «مبارزان را خلع سلاح نکنیم»، علی میرفطروس
- نامه ها - «توضیح بنی صدر درباره جمع آوری سلاحها» [۲۵ بهمن]؛ «نامه سرگشاده ۳ زندانی سیاسی تلویزیونی به کارکنان رادیو-تلویزیون»، عباس سماکار، طیفور بطحائی، رضا علامه زاده
- «محاكمه و اعدام امرای سابق ارتش»، دکتر پرویز اوصیاء
- گارد شاهنشاهی از آغاز تا انحلال
- «انقلاب، ارتش خویش را با خود دارد»، رضا مرزبان
- تلفن خوانندگان - «علت اینکه مرتباً سرود فلسطین از رادیو پخش می شود چیست؟»
- ورزش - «حکومت نظامی و تراست ها ورزش ما را نابود کرد»
- «پوزش و تصحیح ضروری: تیترا شماره ۲۵ بهمن به نقل از آیت الله العظمی خمینی»، «اگر اختلاف ها ظاهر شود معلوم نیست به پیروزی برسیم»، همچنان که در متن خبر آمده باید باشد «اگر اختلافات پیدا شود معلوم نیست...»

۳۰ بهمن

صفحه اول

- ایران با اسرائیل قطع رابطه کرد [همراه با عکس یاسر عرفات کنار آیت الله خمینی]
- با انقلاب ایران فلسطین قوی تر شده است - عرفات ۶۹
- از حالا باید مستقل باشیم - آیت الله خمینی
- تحویل گذرنامه متوقف شد
- بازرگان: در همه پرسى فقط یک سؤال مطرح می شود: به جای سلطنت، جمهوری اسلامی می خواهید؟
- آیت الله شریعتمداری: تمام گروه های سیاسی می توانند در اداره مملکت سهیم باشند
- محکومیت هویدا پس از اجرای حکم اعلام می شود - خبرگزاری پارس
- دانشگاهها برای تشکیل کلاس به تکاپو افتادند
- خبرچین های وزارت خارجه به تهران احضار شدند
- همه نیروها باید در دولت موقت شرکت داده شوند - جبهه ملی
- ناویان سیرجان علیه فرماندهانشان شورش کردند
- تصفیة دامنه دار بلندپایگان ارتش
- ستاد خبری آیندگان در خدمت مبارزه با فساد

صفحات دیگر

- نظر «سازمان دموکرات ارتش» درباره ارتش ملی ایران

۶۹ مهمترین حرف عرفات درباره سرنگونی شاه را هیچ گاه در ایران نقل نکردند: «خاورمیانه مانند شن روان است.» شاید هم صلاح ندید این حرف را در تهران بزنند.

- ۳۲۴ ژاپنی از ایران می‌روند
- به‌آذین در سالگرد شهادت دانشیان و گل‌سرخ: ارتش از سیاست جدا نیست
- نامه - «آقای نخست وزیر، احساس خطر می‌کنم»، دکتر ایرج زمانیان
- «ضدانقلاب مخالف افشاگری است»، رضا مرزبان
- همه نیروها باید در دولت موقت شرکت داده شوند - جبهه ملی

اول اسفند

صفحه اول

- اعلام استقلال کردستان فقط یک شایعه است - امیرانتظام معاون نخست وزیر
- زمینهای تقسیم‌شده پس‌گرفته نمی‌شود؛ هنوز برای فرح پول فرستاده می‌شود؛ دولت برای بیان و قلم محدودیتی قائل نیست
- پرچم فلسطین بر سر ساختمان سفارت اسرائیل نصب شد [همراه با عکس]
- تحمل نمی‌کنیم استبداد جایش را به استبداد دیگری بدهد - آیت‌الله طالقانی
- اگر پول نباشد انقلاب از بین می‌رود - بازرگان
- از فرماندهان ارتش ملی اطاعت کنید - قره‌نی
- حکم اعدام ۵ تن عوامل رژیم پیشین تأیید نشد
- تکلیف ملت را در برابر توطئه‌های اشرار معلوم می‌کنم -
- - اخطار آیت‌الله‌العظمی خمینی
- آیت‌الله خمینی خواستار تخفیف مجازات بوتو شد
- مدارس امروز باز می‌شود
- آماده‌ایم با هر گروه و دسته‌ای بحث کنیم - بنی‌صدر
- ویتنامی‌ها ۴ هزار سرباز چینی را کشتند

صفحات دیگر

- انتخاب کمیته موقت در بیمارستان هزار تخته‌خوابی با اعتراض متشنج شد
- قضات زنجان خواستار برکناری قطب‌زاده شدند
- صادق قطب‌زاده: تلویزیون متعلق به افراد مسلمان است
- در حمله به [مجله] تهران اکونومیست یک نفر مجروح شد
- گزارش - «از یادداشت‌های یک سرباز: مثل شمر قیافه بگیرید و به هیچ کس رحم نکنید!»؛ «هویتی که ارتش استعماری برای جوانان می‌سازد»
- فرهنگ - «قیام سبز: با خاطره خسرو گل‌سرخ»، سروده عدنان غریفی
- سیاسی - «کارخانه‌های موتناژ در خدمت استعمار نو»
- دیدگاهها - «آیا حکومت در اسلام انتصابی است؟»، آیت‌الله‌العظمی روحانی [نظر نویسنده درباره ثبات عقیده برخی شهروندان مذکور: «جمعی به قدری شهوتراند که یک نگاه محبت-آمیز زنی عقیده‌شان را عوض می‌کند. آیا در میان این قبیل جماعت دموکراسی حقیقی ممکن است رایج شود؟»]؛ «با این ارتش چه باید کرد؟»، اسمعیل شهیدی: «به گفته مصدق ارتش ملی ایران را می‌توان حداکثر با پنجاه هزار نفر تشکیل داد.»
- نامه - «تکلیف ما نظامیان چیست؟»، سروان محمدرضا قاسمی؛ «وضع مالی گاردی‌ها چشمگیر نبود»، ستوان سابق گارد جاویدان؛ «شهامت روزنامه آیندگان را می‌ستایم ولی متأسفانه جهت دارد»، مهرداد حاتمی [در رد انتقاد سازمان چریک‌های فدایی خلق از حزب توده ایران]؛ «محاكمه و اعدام خائنان و جنایتکاران باید علنی باشد»، دکتر احمد قاسمی؛

«مجازات مفسدین فی الارض»، حسن نجفی جیلانی قاضی دادگستری

□ «تجارت بوق حمام»، خسرو شاهانی

□ «رفراندم در محظور؟»، رضا مرزبان

رکورد حبس ناپیوسته

در عنوان درشت صفحه اول شماره اول اسفند نام و عنوانی جدید دیده می‌شد: معاون نخست وزیر و سخنگوی دولت، عباس امیرانتظام.

در مملکت و در جهانی که جهت حرکت نامها معمولاً رو به سرایشی است، شهرتها به گمنامی می‌گراید و اعتبارها با ضربه افشاگری‌ها فرو می‌ریزد، موقعیت حسینعلی منتظری و عباس امیرانتظام از نادر مواردی بود که از رژیم اسلامی افرادی در جریان حوادث احیا شدند. در آن زمان، گرچه طرفداران بزرگان می‌گفتند دولت او حزبی و جناحی نیست، این بدگمانی وجود داشت که اعضای هیئت دولت سهامداران چند شرکت فامیلی باشند. سخنگوی دولت یکی از سهامداران شرکتهای اصحاب نهضت آزادی می‌نمود که به اعتبار شراکت در بیزنس، در دولت هم به او مقامی داده‌اند.

در کنار مطالبی درباره شرکتی به نام آهودشت که در نشریات گروههای سیاسی انتشار می‌یافت، عدم مهارت خود سخنگوی دولت در توضیح و اقناع مزید بر علت بود. امیرانتظام به‌زحمت از عهده مواجهه با اهل مطبوعات بر می‌آمد. استنباط عمومی این بود که نه در فعالیت سیاسی تجربه کافی دارد و نه حتی اهل گپ‌وگفت بوده است. بیشتر مناسب می‌نمود مدیر عامل محترم شرکتی ساختمانی در رأس زبردستانی باشد که قادر به مجادله نیستند. در آن جو فریاد و پرخاش که، جز معدودی، تقریباً همه از همه چیز ناراضی و به کل جریان بدگمان بودند، اینکه سخنگوی رسمی در باغ نباشد به عصبانیت عمومی دامن می‌زد. از مطلبی با عنوان «امیرانتظام دوام نیاورد» (۵ اسفند):

معاون نخست وزیر، امیرانتظام که از چهارشنبه با عنوان سخنگوی دولت در برابر خبرنگاران ظاهر شد، قول داد خبرنگاران را هر روز بپذیرد و به سؤالاتشان پاسخ دهد. ولی در سه جلسه اول ظاهراً خبرنگاران آنچنان او را سؤال پیچ کردند که تاب نیاورد و جلسات را به هفته‌ای سه بار محدود کرد. لازم به گفتن است که جواب انتظام به بیشتر سؤالات نمی‌دانم، نخوانده‌ام، نشنیده‌ام و از این قبیل بود که البته از یک سخنگوی تازه کار قابل پذیرش است.

تلفن خواننده (۷ اسفند): «آقای امیرانتظام معاون نخست‌وزیر در خصوص توهین به مطبوعات توسط آقای قطب‌زاده اظهار بی‌اطلاعی کرد. پیشنهاد می‌کنم اگر ایشان از همه مسائل و رویدادهای مملکت بی‌اطلاعت بهتر است از این پست کنار بروند و آدم مطلعی به جای ایشان در مقام سخنگوی دولت قرار بگیرد.» نامه خواننده (۱۶ اسفند) درباره حرف سخنگوی دولت موقت که از اجتماع ۱۵۰,۰۰۰ نفری جمعه ۴ اسفند فدائیان خلق در دانشگاه تهران، ده تا بیست هزار نفر از «آنها» و بقیه خود مردم و از «ما» بودند: «این آنها» و «ما» یعنی چه؟»

سخنگوی خوش‌ظاهر اما کمتر خوش‌صحت را سیر وقایع به یکی از مشهورترین زندانیان ایران تبدیل کرد و، به همین سبب، جوابی جهانی گرفت. بزرگان و اعضای نهضت آزادی در شهر یور و مهر ۵۸ کوشیدند مجلس خبرگان را از ادامه مسیری که ناگهان در آن افتاده بود باز دارند. اما این خود بزرگان و همکارانش بودند که بازداشته شدند و پی‌کارشان رفتند. کاظم سامی به دستور آیت‌الله خمینی از شورای انقلاب اخراج شد و ماجرای قتل او در دهه بعد همچنان ناگشوده مانده. امیرانتظام که در نوشتن نامه درخواست انحلال مجلس خبرگان از سوی دولت به آیت‌الله خمینی دخالت اساسی داشت همچنان گوشمالی می‌بیند. قانون اساسی مقرر می‌دارد به جرم سیاسی باید با حضور هیئت منصفه رسیدگی شود. خیلی راحت گفتند جرمش سیاسی نیست.

پس از دهه‌ها رفت‌وآمد به زندان، رکوردهای صفر قهرمانیان در رشته حبس پیوسته و

محمدعلی عموی (حبس ناپیوسته) را شکسته است. با الهام از بازار بورس مدرک دانشگاه، می‌توان او را سوپرلیسانس در مقطع ملی‌کشی دانست.^{۷۰} اینکه تا چه حد برای سایر مخالفان وضع موجود درس عبرت شده باشد جای بحث دارد، چرا که ترافیک منتهی به بند سیاسی همچنان سنگین به نظر می‌رسد. دست‌کم نشان می‌دهد حتی در صحنه سیاسی ایران این امکان وجود دارد که بتوان از حد عضو نه‌چندان محبوب کابینه‌ای نه چندان موفق، به مرتبه فعال سیاسی محترمی رسید.

۲ اسفند

صفحه اول

- دفتر تبلیغات^{۷۱} امام خمینی: راهپیمایی فردا از سوی کمونیست‌هاست
- شاه سابق تصمیم گرفت به سوئیس برود
- ایران از سوئیس^{۷۲} خواست به شاه پناهندگی ندهد گذرنامه شاه و اطرافیانش فاقد هرگونه اعتباری است — وزیر دادگستری
- دومین گروه سران ارتش تیرباران شدند [همراه با عکس تیره و تار چهار نظامی با نوشته‌ای به گردن، دو تن با سر باندپیچی شده، ساعاتی پیش از اعدام]
- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تشکیل شد
- پیام آیت‌الله خمینی به مناسبت گشایش مدارس: کتابهای درسی را از مطالب استعماری تصفیه^{۷۳} کنید
- بخشنامه دولت: به کارمندان پاداش و عیدی پرداخت نمی‌شود؛ تصمیمی دولت با توجه به وضع مالی گرفته شده است؛ دولت از کارمندان انتظار گذشت و فداکاری دارد
- وزارت خارجه اشغال نمایندگیهای ایران را تقبیح کرد
- ۲۰ تن از امرای نیروی هوایی کنار گذاشته شدند
- قره‌نی: در حال حاضر ما مستشار نظامی خارجی نداریم
- خلبان شاه و ۳ همکارش آزاد شدند [بوئینگ سلطنتی شهباز را از مصر برگردانده بودند]
- پاسداران ایرانی صلح به بی‌ال او پیوستند

صفحات دیگر

- شوروی درباره مداخله در ایران بار دیگر هشدار داد
- یک آمریکایی ادعا کرد که به انقلابیون ایران کمک مالی کرده است
- درباره بیگناهی سرهنگ عشقی‌پور
- حسن نزیه: ما را از ارتشی می‌ترساندند که چند ساعت هم نتوانست مقاومت کند
- رهنمودهای سازمان مجاهدین خلق به مبارزان مسلح: آئین‌نامه حمل و نگهداری سلاح
- گزارش — دستهایی که ملت را در میان فشرد: مروری بر یک قرارداد میان هواپیما-سازی اسرائیل و نیروی هوایی ایران
- فرهنگ — دانشیان، فیلمسازی که شاهکارش زندگی‌اش بود

۷۰. ملی‌کشی: اصطلاحی قدیمی برای زندانی سیاسی که پس از پایان مدت محکومیت آزاد نمی‌شود.

به کنایه یعنی نیابتاً از جانب ملت حبس می‌کشد.

۷۱. چندی بعد اطلاعیه «گروهی خیانتکار و خیانت‌پیشه تحت عنوان کمیته مزاحم بانوان محترم شده‌اند» از سوی «منزل امام» داده شد. [۱۹ اسفند]

۷۲. دو املائی متفاوت، ظاهراً قلم دو ویراستار، برای نام آن کشور در تیترو سوتیترو.

۷۳. در اصل: تسویه

- سیاسی - ایران: فرضیه نگران‌کننده سازش
- دیدگاهها - «سخنی با رهبر انقلاب و نخست وزیر ایران»، مجتبی مفیدی
- نامه - «آن زمان چه کسی می‌توانست برخلاف اراده دیکتاتور قدم بردارد؟»، غ. شاملو؛ «جناب سرهنگ، به معلول پردازید نه به علت»، سرهنگ حسین دبیرمقدم، افسر اداره دادرسی ارتش؛ «برای بازگشایی مدارس چه باید کرد؟»، بهروز مظهری، رئیس دبیرستان بازرگانی محسن کلانتری؛ «از تلفنهای تهدیدآمیز دست بردارید»، زاد مجید [؟] افسر بازنشسته شهربانی
- ماجرای کتابهای مضره در پارک شهر
- ورزش - غدد بدخیم ورزش یا اختاپوس هزارپا
- «ثمره فرهنگ و آموزش استعماری»، رضا مرزبان
- با کارگران بحث و تبادل نظر خواهیم کرد - ابوالحسن بنی‌صدر
- تلفن خوانندگان - «من پروانه میثاقی هستم. از آقای قطب‌زاده می‌پرسم چگونه ایشان می‌خواهند دیناری از بودجه رادیو-تلویزیون برندارند و با ۲۵۰۰ تومان که به قول خودشان از امام خواهند گرفت زندگی کنند، در چه خانه‌ای و با چه اجاره‌ای که در سطح متعادل بوده و با باقیمانده آن که قطعاً کمتر از ۱۰۰۰ تومان خواهد بود چگونه می‌توانند صادقانه و بدون بهره‌گیری از امکانات دیگر زندگی شرافتمندانه‌ای داشته باشند؟»

۳ اسفند (چاپ دوم)

صفحه اول

- رالف شانمن، عضو هیئت اجرایی کمیته آزادی در ایران، فاش کرد
- طرح نظامیان برای حفظ نفوذ آمریکا در ایران
- استعفای سرهنگ توکلی از ستاد عملیاتی ارتش رسماً اعلام شد
- سرهنگ توکلی ادعای مقام آمریکایی را توطئه خواند
- کارکنان رادیو-تلویزیون: تا تشکیل اتحادیه مقتدر از پای نمی‌نشینیم
- یورش به گردهمایی فرهنگیان جبهه ملی
- شورای جمهوری اسلامی یک شورای مخفی است - امیرانظام
- برای جلوگیری از راهپیمایی‌ها به قهوه قهریه متوسل نمی‌شویم
- تا اطلاع ثانوی
- مردان حق سفر به خارج ندارند
- نزیه: عنوان جمهوری ایران می‌تواند کافی باشد
- اعدام چهار ژنرال
- بازرگان در مصاحبه با نیوزویک: اعدام چهار ژنرال به دستور مافوق من صورت گرفت
- علی شایگان به تهران می‌آید

صفحات دیگر

- گزارش - راز عقب‌نشینی گام به گام آمریکا
- فرهنگ - گفتگویی که در سالهای سیاه اتفاق افتاد؛ هنرمندانی با افکار اشرافی نباید بر مردم حکومت کنند؛ سه شعر چاپ‌نشده از خسرو گل‌سرخ
- سیاسی - پایان یک دوستی شوم: به مناسبت قطع رابطه ایران و اسرائیل؛ به جای صحبت از انقلاب باید انقلاب کرد - گفتگوی روسلینی با سالوادور آلنده
- دیدگاهها - «به خدا این قطب‌زاده است نه جعفریان»، ناصر ایرانی؛ «رادیو-تلویزیون

را تصفیه کنید»، الف. عرفان؛ «اول بینیم موضع‌گیری جبهه‌ها در برخورد با مسائل اقتصادی و سیاسی چگونه است»، جمشید شائق.

رازها و رمزگشایی‌ها

www.mghaed.com/ay/revelation_and_sensation.pdf دربارهٔ مطلبی عجیب و عامه‌پسند با عنوان «راز عقب‌نشینی گام‌به‌گام آمریکا» که مانند ورق زر خرید و خوانده و بلعیده شد.

شنبه ۵ اسفند

صفحهٔ اول

- آیت‌الله‌العظمی شریعتمداری: لازم نیست همه‌پرسی به دو شکل محدود شود
- هنوز معلوم نیست چریکها را جزو پاسداران انقلاب کنیم - دکتر یزدی
- باور نمی‌کنم سرهنگ توکلی توطئه کرده باشد - امیرانتظام
- بعضی کمیته‌های محلی مزاحم مردم می‌شوند
- ما کمونیسم را سرکوب و از منافع آمریکا دفاع خواهیم کرد
- متن کامل گفتگوهای رالف شانمن و سرهنگ توکلی
- می‌خواهند مرا در مقابل چپ قرار دهند - سرهنگ توکلی
- ملی‌شدن بانکها مطرح نیست - اردلان، وزیر امور اقتصادی و دارائی
- یک سروان در رودسر به اتهام شرکت در فاجعهٔ سینما رکس آبادان اعدام شد [نامهٔ اعتراض خانوادهٔ سروان منیر وکیللی در شمارهٔ روز بعد چاپ شد]
- مسجد نه شرقی است و نه غربی، نه راستی و نه چپ - پیام آیت‌الله طالقانی به یاسر عرفات
- رهبری امام خمینی و آیت‌الله طالقانی را گرامی می‌داریم - قطعنامهٔ چریکهای فدائی خلق
- تلگرام وزیر دادگستری به رئیس جمهوری سوئیس: شاه قاتل است پناهش ندهید

صفحات دیگر

- برای وصول مطالبات به بدهکاران فرصت بدهید - پیام آیت‌الله‌العظمی شریعتمداری به مردم
- گزارش - تحصن: شکلی از مبارزه، برخاسته از سنتها
- فرهنگ - «نباید از الگوهای نپخته تقلید کرد»، گفتگو با محمدعلی سپانلو؛ «حماسهٔ بهمن»، سرودهٔ فرخ تیمی؛ «راديو-تلویزیون و انقلاب»، آزاده مهندسی
- دیدگاهها - «انحرافات انقلاب را باید با شهامت نشان داد»، جمعیت آزادی؛ «آقای قطب‌زاده، زندانهایتان را آماده سازید»، کارکنان بخشهای پژوهشی سازمان راديو-تلویزیون ملی ایران؛ «کی می‌توانیم زن باشیم و ستم‌دیده نباشیم؟»، سهیلا شهشانی
- نامه - «سرهنگ توکلی را به مبارزه می‌طلبیم»، رالف شانمن؛ «فکری به حال سربازان وظیفه بکنید»؛ «در خانه اگر کس است...»، خسرو شاهانی

۶ اسفند

صفحهٔ اول

- مجاهدین خلق: انقلاب ما ناقص است
- انقلاب ما از جهاتی شبیه دورهٔ مصدق است
- نگرانی جناح نظامی انقلاب از انتصابات ارتش
- امیرانتظام: دولت نقشی در سانسور راديو-تلویزیون ندارد

- فیلم «سفر» در تلویزیون سانسور شد
- حزب جمهوری خلق مسلمان ایران اعلام موجودیت کرد
- «موضع آیندگان چیست؟» گزارش جلسه «دقیقاً ۷ ساعت و ۴۵ دقیقه‌ای» تحریریه در نیمی از صفحه اول^{۷۴}

صفحات دیگر

- ورزشی - دولت در مورد ورزش چرا این همه بی تفاوت است؟
- نامه - «قضیه تحریم سیگار خارجی»، جهانگیر هدایت؛ «کسی را که تیربازان کردید بی‌گناه بود!»: «در مورد عاملیت در فاجعه سینما رکس آبادان، سروان منیر طاهری هیچ‌گاه در آبادان نبوده است.»^{۷۵}
- تلفن خوانندگان - «انقلاب سیاسی ایران هرگز نباید موجب بهره‌برداری عده‌ای برای تغییر عناوین باشد. مثلاً عده‌ای نام مدرسه عالی پارس را به «دانشگاه پارس» تغییر داده‌اند.»^{۷۶}

۷ اسفند

صفحه اول

- خمینی: کشورهای اسلامی زیر یک دولت و یک پرچم امیدوارم یک دولت بزرگ اسلامی بر همه دنیا غلبه کند
- چریکهای فدائی خلق: پیکار ما سیاسی خواهد بود نه مسلحانه
- ضبط اموال ایران در آمریکا و انگلستان
- در نامه‌ای از دفتر امام خمینی به رئیس دادگاه خانواده
- لغو قانون حمایت خانواده اعلام می‌شود
- مجاهدین خلق: امپریالیسم به ارتش سخت حساس است
- علی شایگان: ارتش خلقی باید ایجاد گردد

صفحات دیگر

- به دستور ستاد ارتش در یادگانها نمازخانه ایجاد می‌شود
- مشروب تقلبی تهیه می‌شود
- سخت‌گیری وزارت بهداری و بهزیستی: «عده‌ای سودجو با استفاده از الکل صنعتی مبادرت به تهیه مشروبات الکلی و عرضه آن می‌نمایند. چون استفاده از این‌گونه مشروبات باعث مسمومیت‌های شدید، نابینایی و حتی مرگ خواهد شد، توصیه می‌شود با توجه به ممنوعیت آن در دین مبین اسلام از مصرف این‌گونه مشروبات جداً خودداری نمایند.»
- نامه معلمان به کمیته امام: تفتیش عقاید در مدرسه‌ها جایز نیست
- گزارش - پاسداران شب: سلام بر تفتنگ!
- «تاکی باید انقلابی بود؟»، انور خامه‌ای

۷۴ چرخیدنی ظاهراً بی‌حاصل در محیط بسته دایره: آیندگان با حرارت استدلال می‌کرد که حسن نیت دارد زیرا نظر همه را انعکاس می‌دهد. از آن سو می‌گفتند این کار عین سوءنیت است زیرا بیش از یک نظر وجود ندارد و بقیه سوءنظر است. اما جز چرخیدن در مدار بسته به این امید که سرنوشت محتوم به تعویق افتد چاره‌ای نبود. هدف و وسیله یکی شده بود.

۷۵ شهریور ۵۹ برای رسیدگی به این پرونده در تهران محکمه شرع تشکیل شد و با اعدام سریع و ناگهانی پسر کی‌سن و سال به نام تکبعلی زاده پایان یافت. متهم چندین بار گفت سینما را طبق تعلیمات مبارزان اسلامی و با موادی که از تهران رسیده بود آتش زد. آمران و دستیاران هیچ‌گاه فراخوانده نشدند.

۷۶ نخستین مورد از تغییر عنوان مدرسه‌های عالی و دانشکده‌ها و هنر سراها به دانشگاه.

- دیدگاهها — «توطئه‌ای علیه نظم و ثبات در میهن ما»، داود شوشتری
- تلفن خوانندگان — «در زمان سربازی از روی غفلت و نادانی جمله "زنده‌باد پادشاه" را پشت دستم خالکوبی کردم. اکنون که خیانت‌های شاه بر همه ثابت شده و از طرفی محوکردن این جمله مستلزم سوزاندن و کندن پوست دستم می‌باشد بسیار نادم و مضطرب هستم. دوستانم پیشنهاد می‌کنند این دست باید قطع شود. لطفاً مرا راهنمایی کنید.»
- «خورشید افشاگری، بهمن تعصب را ذوب خواهد کرد!»، گفتگو با رضا مرزبان، به انگیزه انتشار مجدد روزنامه پیغام امروز
- «پاپوشیده‌ها» چرا نگران می‌شوند، طوبی ظفرانتساب، در دفاع از حقانیت قطب‌زاده و علیه کسانی که حرف او در تعلق رادیو-تلویزیون به «پابرهنه‌ها» را مسخره می‌کنند.
- امروز ساعت ۳ بعدازظهر فلسفی در قصر فیروزه برای کادر نیروی هوایی سخنرانی می‌کند. شرکت برای عموم آزاد است.

۸ اسفند

صفحه اول

- کماندوهای ۷۷ ایرانی، شاه و فراریان را باز می‌گردانند
- ملک حسن: شاه را تحویل نمیدهم
- مذاکرات خصوصی خمینی- طالقانی
- سربازان اسرائیلی برای سرکوب انقلاب به تهران آمده بودند
- اعتراف ژنرال تیرباران‌شده در دادگاه اسلامی
- ۴۰ شکاری- بمب‌افکن ایران را به عربستان فرستاده بودند — خبرگزاری فرانسه به نقل از روزنامه لبنانی النهار به نقل از شیخ خلخالی
- آیت‌الله‌العظمی خمینی: رنج‌های پنجاه‌ساله یک‌شبه ترمیم نمی‌شود
- وزرا می‌آیند، قَرَنی ۷۸ می‌آید، می‌بینم عاجز شده‌اند
- احمدآباد آماده برگزاری بزرگداشت دکتر مصدق می‌شود
- عوارض اتوبان و مستغلات خالی لغو شد
- سرتیپ ایمانیان رئیس ستاد نیروی هوایی شد

صفحات دیگر

- تعطیلات نوروزی کمتر از گذشته خواهد بود — وزیر آموزش و پرورش
- گزارش — پالایش کتابهای درسی: نخستین گام دگرگونی آموزش
- فرهنگ — «افراشته: شاعری که راه زندگی را نشان می‌داد»، نصرت‌الله نوح
- دیدگاهها — «همرزمان مارکسیست، گمشده در خانه شماس»، آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی؛ «رفراندم در این قالب به همه رأی دهندگان مجال انتخاب نمی‌دهد»، مفتون امینی؛ «حالا به یک توافق ملی نیاز داریم»، نوذر تحویل‌داری
- نامه — «به فکر شوهران خارجی ما باشید»
- پوزش از ملت شریف و برادر افغانستان «در پاسخ به اعتراض دانشجویان افغانی مقیم تهران، در گزارش "پاسداران شب: سلام بر تفنگ!" نام افغان‌ها در کنار ساواکی‌ها و دزدها آمده بود.»
- «گفتگوهای بی پرده من و سرلشکر قَرَنی»، سرهنگ اصغر قائم‌مقامی

۷۷ در اصل: کوماندو

۷۸ سرلشکر قَرَنی رئیس ستاد ارتش فروردین سال بعد ترور شد.

موضع سندیکای نویسندگان و خبرنگاران مطبوعات در برابر قطب‌زاده.

۹ اسفند

صفحه اول

- پیش‌نویس قانون اساسی تسلیم رهبری انقلاب شد
- ناظران بین‌المللی بر همه‌پرسی نظارت می‌کنند - بازرگان
- تدارک استقبال گسترده مردم قم از آیت‌الله خمینی
- حذف بهره بانکی مطرح نیست - دکتر محمدعلی مولوی، رئیس کل بانک مرکزی
- رئیس انتخابی در ارتش ممکن نیست - امیرانتظام
- هیچ انتصابی را از بالا نمی‌پذیریم - سومین روز تحصن نظامیان سنندج
- امام جمعه زنجان به بازداشت‌های کمیته انقلاب اعتراض کرد
- وزیر آموزش و پرورش: بحث‌های سیاسی در مدارس آزاد است
- تعطیلات نوروز سه روز شد
- آرامگاه مصدق همچنان در احمدآباد می‌ماند

صفحات دیگر

- توسلی شهردار تهران شد
- "جناح انقلابی نظامی" رسمیت ندارد - قرنی
- گزارش - «چرا آلونک‌نشین‌ها آپارتمانها را اشغال کردند؟»؛ «عوامل ناکامی تعاونیهای مسکن»، محمدمهدی بهشتی‌پور
- دیدگاهها - «راه ما این است: یا جمهوری بدون اسلامی یا اسلامی بدون جمهوری»، غلامحسین رضانژاد وکیل دادگستری؛ «دلچسپی انقلابی»، مهرداد رهسپار؛ «قتل یا قصاص؟»، دکتر پرویز اوصیاء
- بیانیه کانون نویسندگان ایران: «نرم در برابر دشمنان، سخت در برابر یاران»

۱۰ اسفند

صفحه اول

- کمیته‌ها دخالت‌هایی در ادارات می‌کنند که مخالف وظیفه دولت است
- با ادامه مزاحمت کمیته‌ها دولت قادر به کار نیست - بازرگان
- مسئله کردستان عمیق است ولی خطرناک نیست - گزارش هیئت اعزامی دولت
- خواستهای مشابهی در دیگر نقاط کشور مطرح است
- مجلس مؤسسان درباره خودمختاری کردستان تصمیم می‌گیرد - داریوش فروهر
- تظاهرات کردها در مریوان به خشونت گرائید
- آیت‌الله‌العظمی شریعتمداری: تضعیف روحیه ارتش خیانت به ملت است
- آیت‌الله‌العظمی خمینی امروز به قم می‌رود
- پیام آیت‌الله‌العظمی خمینی در آستانه سفر به قم: مراقب باشید سلب آزادی نشود

صفحات دیگر

- گزارش - این عقب‌نشینی دورخیزی است برای پرش!
- فرهنگ - «او مرد خطرناکی است»، ناصر ایرانی
- «نگران انقلاب باشیم»، ناصر پاکدامن: «اگر به خطرهایی که انقلاب ما را تهدید می‌کند توجه نکنیم یک روز صبح بیدار می‌شویم و می‌بینیم ژنرال ویدلا داریم، فرانکو

داریم، سالازار داریم.“

□ نامه - «۲۲۰ سال زندان سخن می‌گوید»، نامه سرگشاده در پاسخ به مهدی بازرگان که گفته بود «حزب توده ایران به موجب قوانین موجود غیرقانونی است و ما باید از این قوانین اطاعت کنیم»، ابوتراب باقرزاده، عباس حجری، علی خاوری، آصف رزم‌دیده، اسماعیل ذوالقدر، رضا شلتوکی، صفر قهرمانی، محمدعلی عموی، تقی کی‌منش، صابر محمدزاده

□ «انقلاب ایران طالب آزادیهای دموکراتیک است»، محمود دولت‌آبادی.

شنبه ۱۲ اسفند

صفحه اول

□ وزارت امر به معروف و نهی از منکر تشکیل می‌شود

آیت‌الله‌العظمی خمینی: وزارت تازه جدا از دولت عمل خواهد کرد؛ بیرق ایران نباید بیرق شاهنشاهی باشد

□ بسیج مردم برای بزرگداشت مصدق

□ به دستور آیت‌الله‌العظمی خمینی مصرف گوشت یخ‌زده نجس و حرام است

مردم حق استفاده از آنها به‌عنوان خوراک ندارند و می‌توانند به مصارف کشاورزی مانند کود برسانند

□ امیرانتظام: انتقادهای کوبنده مطبوعات به انقلاب لطمه می‌زند

□ زد و خورد در جلسه حزب کارگران سوسیالیست

□ پوزش - «در صفحه اول شماره پنجشنبه زیر عنوان «۷۱ نظامی بلندپایه دیگر برکنار شدند» مقدمه‌ای نوشته شده بود که در اعلامیه ستاد ارتش نبود. به اطلاع خوانندگان عزیز می‌رسانیم که این صرفاً یک اشتباه از سوی نویسنده خبر بود و همان طور که در تماس با سرلشکر قرنی، رئیس ستاد کل ارتش ملی اسلامی ایران، برایمان روشن شد این بازنشستگی‌ها صرفاً به منظور استفاده از کادرهای جوان‌تر صورت گرفته است. حتی برخی از بازنشستگان ارتش در خبر مزبور به آیندگان اظهار داشتند که از چند ماه پیش تقاضای بازنشستگی خود را به ستاد ارتش داده بودند. به‌خاطر این اشتباه پوزش می‌خواهیم.»

صفحات دیگر

□ گزارش - «سیاهی لشکرها: بازماندگان سینمای ورشکسته»؛ «از ویرانه‌های قلعه چه ماند؟»

□ فرهنگ - «زندان و شکنجه: این آشنای باستانی»، فریدون جنیدی

□ دیدگاهها - «کردستان: بازتاب سریع ضربه‌های روحی تلنبارشده»، فریدون صدیقی

کردستانی؛ «بحثی پیرامون نامه آقای آیت‌الله مکارم شیرازی»، ف. ب. فرمن؛ «تضاد اف ۱۴- با ارتش ملی»، ابوالعلاء سودآور

□ نامه - «اعتراض ۴ هزار تن از خانواده‌های بازداشت‌شدگان نظامی و غیرنظامی»

□ «تجزیه‌طلبی در کردستان نیرنگ ارتجاع است» - مصاحبه با آیت‌الله شیخ عزالدین حسینی

□ «در روزهای آخر هفته گذشته اعلامیه‌ای با عنوان «توطئه مطبوعات رسوا: اطلاعات، کیهان، آیندگان» در پایتخت پخش شد. متن اعلامیه را که عیناً کلیشه شده است می‌خوانید.»

سازش یا غلبه: اختلافهای کشدار خرده‌فرهنگ‌ها

www.mghaed.com/ay/subcultures.2.htm درباره فتوای جنجالی و مسئله‌ساز تحریم

گوشت یخ‌زده از سوی آیت‌الله خمینی و اعتراض بازرگان.

۱۳ اسفند

صفحه اول

- به ارتشیان انقلابی باید حق انتخاب داد - یزدی
- فردا همه در احمدآباد بر مزار مصدق
- ۴۵۰۰۰ ریال ودیعه تلفن حذف شد
- احمد مدنی، وزیر دفاع: خدمت وظیفه یک سال می شود
- تغییر در نظام مالکیت بر عهده مجلس مؤسسان است - فروهر

صفحات دیگر

- نیم نگاه - «منافق نیستم، مخالفم»، هوشنگ گلکمانی: «شک ندارم که در رفتارم، جمهوری اسلامی بیشترین رأی را خواهد آورد. اما با این سؤال بهانه به دست بهانه جویان ندهید.»
- دیدگاهها - «انقلاب و شبه انقلاب»، مصطفی رحیمی: «همان موقع که نجبا مشغول مطالعه یا نمازند، قائلانها مشغول زد و بند هستند.»
- طومار ۴۰ متری به نفع قطب زاده
- نامه - «پرونده من در بیش از ده هزار صفحه علیه خفقان ضبط است» - رضا براهنی

۱۴ اسفند

صفحه اول

- آیت الله العظمی خمینی: مردم حق تعرض به روزنامه ها را ندارند
- امروز اجتماع بزرگ سیاسی بر مزار مصدق؛ یادنامه مصدق در چهار صفحه
- بوتو را اعدام نکنید
- آیت الله شریعتمداری در تلگرامی به ژنرال ضیاء الحق رئیس دولت نظامی پاکستان از او خواست ذوالفقار علی بوتو نخست وزیر پیشین آن کشور را اعدام نکند^{۷۹}
- «تشکر و سپاسگزاری - بدین وسیله ار کلیه سروران گرامی که بوسیله نامه و یا تلگرام انتصاب اینجانب را به سمت معاونت نخست وزیر تبریک گفته اند صمیمانه سپاسگزاری می نمایم.» - مهندس امیرانتظام
- یادداشت تحریری - «پیمان بسته ایم که آزاد باشیم» - بیانیه پرحرارت شورای سردبیری در ادامه بگومگو با گروه فشار

صفحات دیگر

- «پاسخ چریکها دوستانه نبود»، حزب کمونیست ایران
- فرهنگ - «تولد یک آگاهی تازه»، گفتگوی هفته نامه نوول لیتزر با داریوش مهرجویی: «بر کوهی از شکوه»، سروده اسماعیل خوئی
- یادنامه مصدق - «بزرگداشت»، سروده حمید مصدق؛ «اندوهگزار»، سروده نعمت میرزازاده؛ «سردار ما»، سروده آرمان؛ «پرچمکش بیداری ملت»، سروده مصطفی شعاعیان
- سیاسی - مهدی بازگان در مصاحبه با هفته نامه نیوزویک: «فدائیان می توانند در مجلس آینده شرکت کنند»
- دیدگاهها - «باید هشدار داد یا خاموش ماند؟»، محمد شمس لنگرودی: «آقای مکارم، نیروهای مترقی را رودرروی مردم قرار ندهید» [ژاله س.، خواننده دیگری در شماره روز بعد: ۷۹ ظاهراً شفاعت آیت الله را چنان در کشور خودش تحویل می گرفتند که ایشان به فکر شفاعت در کشورهای دیگر افتاده بود.

«جامعه باید هشدار دهد، شما لطفاً خاموش بمانید.»؛ «مبانی حقوقی و قانونی فعالیت حزب توده ایران»، محمدعلی ترابی و کیل دادگستری

□ پاسخ دکتر شایگان به آیت‌الله شریعتمداری

«سوابق من در باب توضیح و تبلیغ اسلام یکی دو تا نیست»

۱۵ اسفند

صفحه اول

□ یک هشدار در اجتماع عظیم سیاسی برمزار مصدق در شرایطی بدتر از ۲۸ مرداد هستیم — آیت‌الله طالقانی

«یادم هست روزی که در بین مردم گفت‌وگو بود که مرحوم آیت‌الله کاشانی از [سرلشکر فضل‌الله] زاهدی حمایت می‌کند و توطئه‌ای در کار است به تنهایی به منزل ایشان واقع در پل چوبی رفتم. تنها بود. در اتاقی به انتظارش نشستم. وقتی که آمد طرف خربزه‌ای در دست داشت. به عنوان تعارف جلو من گرفت. تا خربزه می‌بریدم گفتم: «حضرت آیت‌الله، دارند زیر پایت پوست خربزه می‌گذارند. مواظب باش!» گفت: «نه این طور نیست. حواسم جمع است...». عده‌ای دور کاشانی را گرفتند و عده‌ای دور مصدق را، تا کار به آنجا کشید.»

□ هدایت‌الله متین دفتری موجودیت «جبهه دموکراتیک ملی ایران» را اعلام کرد

□ تقاضای قضایی برای دیدار از ایران رد شد

□ اگر امام موسی صدر را بیاورد از او استقبال خواهد شد

□ سویس تقاضای دولت ایران برای مسدودکردن دارایی شاه را رد کرد

□ مصرف قرصهای ضدبارداری منع شرعی ندارد — وزیر بهداری و بهزیستی

□ آیت‌الله‌العظمی خمینی: زن در اسلام حق طلاق دارد

□ بنی‌صدر: حکومت فدرال عملی نیست

□ پرسنل نظامی از کمیته‌ها فراخوانده شدند

صفحات دیگر

□ سال آینده مدارس مختلط نخواهیم داشت — مدیر کل آموزش و پرورش تهران [غلامحسین شکوهی، وزیر آموزش و پرورش، طی چند ماه بعد متوجه واقعیتها شد: ۳ مرداد]

□ «اگر سانسوری در کار نباشد آماده مناظره‌ام»، رضا براهنی

□ نامه حزب دموکرات کردستان به آیت‌الله‌العظمی خمینی

□ دیدگاهها — «طرح شوراها: چپ‌روی و نادرست»، علی‌اکبر اکبری؛ «در نخواستن وحدت داشتیم»، لیلی سروش؛ «دفاع از حیثیت نظامیان»، ستوان یکم ژاندارمری راضیه مهرپرور

□ نامه — «سکوت درباره فراندم جایز نیست»، احمد بیرشک؛ «آن که در فهرست فراماسون‌ها آمده من نیستم»، کریم کشاورز مترجم و نویسنده

□ بحث آزاد در مورد کامپیوتر از سوی گروه ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران

□ «اسم کرمانشاه را عوض نکنید» — کریم سنجابی^{۸۰}

۱۶ اسفند

صفحه اول

□ در جبهه ملی شکاف افتاد

۸۰ نبرد بر سر تغییر این نام به باختران دو دهه ادامه داشت و با پیروزی طرفداران کرمانشاه پایان یافت.

- جامعه سوسیالیستهای نهضت ملی ایران از جبهه ملی جدا شد
 - دولت مطلقاً محدودیتی برای مطبوعات قائل نیست - امیرانتظام
 - آقای بنی صدر سخنگوی دولت نیستند و نظرات خودشان را بیان می‌کنند
 - سوءاستفاده ارتجاعی^{۸۱} از اسلام را تحمل نخواهیم کرد - مسعود رجوی
 - تحصن کارگران در وزارت کار
 - برپائی اجتماع سیاسی در دانشگاه تهران ممنوع شد
 - هیاتهای امنای دانشگاهها و مدارس عالی منحل شد
- صفحات دیگر**

- «خودمختاری برای کرد، دموکراسی برای ایران» - مصاحبه با عبدالرحمن قاسملو رهبر حزب دموکرات کردستان
- چریکهای فدائی خلق: تفرقه افکنی کمک به امپریالیزم و ارتجاع است
- دیدگاهها - «فراندم تک‌گزینی»، دکتر پرویز اوصیاء؛ «این آنها» و «ما» یعنی چه»، عباس فضیلت کلام، پدریک فدایی [درباره حرف سخنگوی دولت موقت که از اجتماع ۱۵۰,۰۰۰ نفری جمعه ۴ اسفند فدائیان خلق در دانشگاه تهران، ده تا بیست هزار نفر از آنها، و بقیه خود مردم و از «ما» بودند]؛ «دولت موقت انقلاب و "چیگرایی"»، دکتر حمید الیاسی
- نامه‌ها - نامه غلامرضا شریفی، دادستان کل کشور که سال ۱۳۲۶ رئیس شعبه ۶ دادگاه جنحه تهران بود و نام او در گزارش قتل محمد مسعود در سال ۱۳۲۶ (شماره ۲۴ بهمن) آمد: «چنانچه مأموران کلانتری و آگاهی زودتر دست به کار می‌شدند و علاقه به پیدا کردن قاتل واقعی داشتند می‌توانستند توفیق یابند. اکنون هم می‌توان پرونده کار را که در بایگانی داسرا موجود است بررسی کرد و شاید حقایق روشن گردد»؛ «دوشنبه چیزی در میهن ما زائیده شد»، باقر پرهام؛ «شرکت تعاونی اداره خدمات کامپیوتری شهربانی خبر می‌دهد روز ۲۲ بهمن به آن اداره ریخته‌اند و ۱۱۰ هزار تومان وجه نقد و چکها و مدارک مالی تعاونی را برده‌اند. [در این نامه از آیت الله طالقانی درخواست شده چنانچه وجوه و اسناد را نزد ایشان آوردند یا به کمیته انقلاب اسلامی تحویل دادند اقدام مقتضی مبذول دارند]؛ «شما که خیرخواه روسپیان هستید چرا؟»، نامه «مرکز رفاه قلعه شهرنو» در اعتراض به مطالبی با امضای حسین محبوب با عنوان «از ویرانه‌های قلعه چه ماند؟» در شماره ۱۲ اسفند
- طومارهای حمایت‌زاده از قطب‌زاده همچنان^{۸۲} می‌آید

۱۷ اسفند

صفحه اول

- اختیارات کمیته‌های انقلاب محدود شد - محمدرضا مهدوی‌کنی سرپرست موقت کمیته‌های انقلاب اسلامی
- کمیته‌های انقلاب حق ندارند در عزل و نصب مقامهای دولتی و خصوصی دخالت کنند
- رالف شانمن، عضو هیئت اجرایی کمیته آمریکایی آزادی در ایران، فاش کرد: اسامی اعضای شورای انقلاب
- آیات عظام خمینی و شریعتمداری خواستار عفو بوتو شدند
- یزدی، معاون نخست‌وزیر: ما منتظر دادگستری مطلوب نمی‌مانیم و ضرورت اجتماعی

۸۱ شاید آخرین بار بود مجاهدین کلمه ارتجاع در اعلامیه‌شان به کار بردند. پس از غضب و پرخاش آیت الله خمینی، واژه‌های واپس‌نگر و واپس‌نگری به جای آن گذاشتند.

۸۲ در اصل: هنوز

است که اینها در دادگاههای انقلابی محاکمه شوند؛ ادعای وحدت همه گروهها در انقلاب حرفی بی معنی است

صفحات دیگر

- خواهان تدریس فقه سنی در سیستان و بلوچستان هستیم — مولوی عبدالعزیز
- گزارش — روش مطالعه کتابهای دکتر علی شریعتی
- دیدگاهها — «آقای مهندس بازرگان، مواظب باشید!»، دکتر انور خامه‌ای درباره انتصاب دکتر مولوی به ریاست بانک مرکزی؛ «مجهول مطلق به نام جمهوری اسلامی»، غلامحسین رضائزاد وکیل دادگستری؛ «وحدت کلمه در وحدت هدف شکل می‌گیرد»، محمدتقی احمدی
- تلفن خوانندگان — «در خیابان گیشا پاسداران از ساعت ۸/۳۰ به بعد به تفتیش اتومبیل‌ها می‌پردازند. در صندوق عقب اتومبیل یک کارتن آبجو بود که از بین بردند. می‌خواهم بدانم آیا برای این پاسداری می‌کنند که کسی در حق مردم تعدی نکند یا برای آبجوگیری مأمور هستند.»
- ضرورت آموزش ایدئولوژیک برای نظامیان
- «خطی زدئنگی»، هادی خرسندی: «برای رفع هرگونه سوء تفاهم به اطلاع می‌رسانم که بنده مشمول تصفیه اخیر مؤسسه اطلاعات نیستم و همچنان در روزنامه اطلاعات مشغول کار بوده و مورد تأیید سردبیر و در تفاهم کامل با همکاران تحریریه هستم. اما علت چاپ نشدن مقالاتم در هفته‌ای که گذشت برقراری نوعی سانسور شدید داخلی است که چنانچه ادامه یابد، در نامه‌ای سرگشاده به عرض رهبر انقلاب بزرگ ایران خواهد رسید.»

شنبه ۱۹ اسفند

صفحه اول

- تظاهرات زنان به خشونت کشانده شد
- پس از ۲ روز راهپیمایی، امروز در دادگستری اجتماع می‌کنند [با دو عکس از تظاهرات زنان زیر دانه‌های درشت برف]
- آیت‌الله‌العظمی خمینی: کمونیستها هم باید جمهوری اسلامی بخواهند
- در پاسخ به سؤالی درباره شایعه استعفای دولت
- فعالاً حرفی برای گفتن ندارم — بازرگان
- دستور امام برای جلوگیری از مزاحمت به زنان
- گروهی خیانتکار و خیانت‌پیشه تحت عنوان کمیته مزاحم بانوان محترم شده‌اند — اطلاعیه منزل^{۸۳} امام
- همه شهادتها برای این بود که آزادی مطلوب را به دست آوریم
- روزنامه‌نگاران باید عقاید خود را با صراحت بگویند — میناچی
- استادان دانشگاه به آزاد شدن متهم به قتل نجات‌الهی اعتراض کردند
- تسلیت آیندگان برای درگذشت همسر آیت‌الله طالقانی

صفحات دیگر

- نیم‌نگاه — «آزادی، توفان شو!»، هوشنگ گلمکانی: «... نسیم آزادی که وزید، گفتم: «دیگر برنگردد آن زمان!» ... از کابوس روز رها شدم و — از سر اتفاق — به رؤیاهای شب فرو رفتم.

فرستی بود تا فریاد برآرم: «رهایم کنید، ای تمثیله‌ها، ای استعاره‌ها!» از فریاد به خود به آمدم. باز هم روز بود و کابوس...»

- وظیفه دولت است که آزادی را تأمین کند - امیرانتظام
- شاملو در اولین نشست کانون نویسندگان ایران [اعضای کانون نویسندگان که تا آن زمان در منزل اعضا تشکیل جلسه می‌داد در مقر ثابت کانون در خیابان فروردین دیدار کردند]
- ملت ایران هنوز نمی‌داند عاملین واقعی وحشت چه کسانی بوده‌اند - متین‌دفتری
- در صورت معاهده جداگانه صلح بین مصر و اسرائیل
- سفارت ایران در قاهره بسته خواهد شد
- سخنرانی بنی‌صدر در اصفهان
- آگهی در صفحه ۴ - فردی ضمن اعلام برائت از بهائیت، نام کوچک خود را از فرامرز به علی تغییر داده است.

- گزارش - «ارتش دیروز، ارتش امروز، ارتش فردا»، بهروز قطبی
- زمین‌شناسان سوئدی زندان اوین را می‌کاوند [جستجو برای سلولهای مخفی زیرزمینی]
- فرهنگ - «زندانشان را موزه کنید»، هادی هزاوه‌ای؛ «دلشوره»، سروده جعفر کوش‌آبادی

□ دیدگاهها - «به مقدسات عالم جا نمی‌زنم، هر روز هم بدتر می‌کنم!»، سخنرانی صادق قطب‌زاده در جمع کارکنان سازمان رادیو-تلویزیون؛ «درددل با پدرم»، نامه بی‌امضای عضو سازمان مجاهدین خلق به آیت‌الله محمود طالقانی: «پدر، زمانی که می‌گویی کسانی از راه می‌رسند و ادعای شرکت می‌کنند چرا به صراحت نمی‌گویی اینها چه کسانی هستند؟»؛ «انتقاد و اعتراض یا قلب واقعیتها»، دکتر بهمن کیانی: «آقای بنی‌صدر در رادیو می‌گوید برای هر ۳۸۰۰۰ نفر یک پزشک وجود دارد... آمار سازمان نظام پزشکی می‌گوید در پایان سال ۱۳۵۶ برای هر ۱۴۰۰ ایرانی یک پزشک وجود داشته است... ماکه تخصص شما را در مبارزه نداریم توزیع نادرست پزشک را که موجب شده است در تهران برای هر ۷۴۰ نفر یک پزشک و مثلاً در استان ایلام برای هر ۷۰۰۰ نفر یک پزشک وجود داشته باشد مورد حمله قرار می‌دهیم و نیازی به قلب آمار نیست.»

- ورزشی - بخاطر دل‌پیچه شاه مسابقه بین‌المللی یک ساعت ونیم تعطیل شد!!
- نامه‌ها - «به بهانه حجاب»، «آنان چرا تا به حال صدایشان در نمی‌آمد»، عادل مردانه
- «علی‌اصغر امیرانی مدیر مجله خواندنیها در تماسی اطلاع داد مجله‌اش به دلیل مشکلاتی که از سوی گروههایی به وجود آمده امروز منتشر نخواهد شد.»^{۸۴}

گروههای فشار و مدیرعامل حسینیه ارشاد: موضعیت را نشان بده

اسفند ۵۷ ناصر میناچی در مقام وزیر اطلاعات و تبلیغات و خیرات وارد صحنه شد: «روزنامه‌نگاران باید عقاید خود را با صراحت بگویند... یک متفکر که شرافت قلم را در دست دارد باید جوانمردانه طرز فکر و اندیشه‌اش را بگوید. ما از مطبوعات و صاحبان قلم صمیمانه خواهیم خواست که تحت لوای آزادی بیان و عقیده جبهه فکری خود را مشخص کنند تا مردم بدانند آنها معتقد به چه نوع تفکر و ایدئولوژی [ای] هستند.»

لایحه پیشنهادی میناچی مقرر می‌کرد نویسندگان باید نام و هویت مشخص‌کننده خود را بالای مطالبی که از آنها منتشر می‌شود درج کنند. حتی پیش از تبدیل آن به قانون از سوی شورای انقلاب در مرداد سال بعد، هنگامی که مقامهای قضایی دستوری مشابه دادند، ایرج

^{۸۴} امیرانی که هنگام بازگشت آیت‌الله خمینی روی جلد مجله‌اش تیتراژ بود «صد شکر که این آمد و صد حیف که آن رفت» پس از دوبار بازداشت، خرداد ۶۰ اعدام شد.

پزشکزاد تیرماه در مقاله‌ای با عنوان «پرده دوم نمایش» نوشت «آقای دادستان، در حالی که شورا و دادگاههای انقلاب پشت پرده‌های اسرار پنهان شده‌اند، چرا مطبوعات باید عریان شوند؟»

عنوان وزارت اطلاعات و تبلیغات و خیرات که ظاهراً ابداع خود میناچی بود خیلی زود جایش را به ارشاد خالی، و سپس وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی داد. به یاد حسینیه ارشاد که او از آن جا می‌آمد (منوچهر محجوبی فقید بیدرنگ در مجله آهنگر لقب «ارشادچی» روی او گذاشت). این جملات را خبرگزاری پارس مخابره کرد که در جریان تغییر اسامی، ایرنا شد: حروف اول عنوان انگلیسی همان سازمان.

آن صغری کبری‌ها درباره مظاهر انسانیت و آزادی و شرافت و صراحت و جوانمردی و غیره رو به جانب آیندگان داشت و همان حرفی را تکرار می‌کرد که «مجاهدان موتور آب سرآسیاب دولاب» (۲ بهمن) می‌خواستند: آیندگان با حروف درشت بنویسد کمونیست است تا ما تحریمش کنیم. فرض را بر تقابلی از نوع یا این/یا آن می‌گذاشتند. گرچه دم از گفت‌وشنود می‌زدند، نگران بودند حق و باطل قاطی شود.

در همان روزها نشریه‌ای متن نواری منتشر کرد از بیانات یکی از مراجع که خطاب به مقلدان می‌گفت بانکه‌های رژیم سابق «پول من و شما و پول گوگوش را مخلوط می‌کردند.» پیشنهاد میناچی و نیز مریدان شخصی به نام دکتر سیدعبدالرضا حجازی که «آیندگان و کیهان دو روزنامه خبری باشند و مارکسیست‌ها جداگانه نشریه داشته باشند» شبیه طرح جداسازی «پول من و شما و پول گوگوش» بود: مانند حمام عمومی که امانت مشتریان را در دولابچه‌های جداگانه نگه می‌دارد تا لباس مؤمنان در تماس با لباس بی‌ایمانان نجس نشود.

جهان‌بینی و ایدئولوژی هر روزنامه و نشریه‌ای، مانند سبک شعر و کتاب و فیلم، نزد اهل نظر قابل تشخیص است. اگر نباشد، تابلوکردنش بیهوده است. تصریح اینکه «این رمان در سبک رئالیستی می‌باشد» همان اندازه زائد است که «این نشریه معتقد به اصول مارکسیسم-لنینیسم می‌باشد.»

حتی اگر نشریاتی مایل به چنین کاری باشند، مجبورکردن جریده‌نگار غیرمارکسیست به چنین کاری در حکم گرفتن اعتراف دروغ است. آیندگان نظرها و خبرهای جامعه را منعکس می‌کرد. فکر چپ هم بخشی از جریان فکری جامعه است و متمایلان به سوسیالیسم در میان درس خوانده‌های شهری و اهل قلم و دوات و کتابت از وزن و اهمیت برخوردارند. در مقابل، عقاید فرد مؤمن بیش از آنکه حاصل خواندن باشد نتیجه عادت، تلقین و شنیدن است. نشریه، و کلاً متن مکتوب، نمی‌تواند تهدیدی جدی و مستقیم نسبت به مبانی ایمان به حساب آید. البته تازمانی که ایمان عاری از قضایای سیاسی باشد.

چه عضو تحریریه و چه خواننده‌ای که مقاله می‌فرستاد، حرف خودش را می‌زد، کسی نیازی به وانمودکردن نداشت و شائبه ریاکاری مطرح نبود. اما پدیده روزنامه‌های غیرحزبی که افکار جریانهای مختلف را منعکس کند برای امثال «ارشادچی» قابل قبول نبود. قصد تفکیک خودی از غیرخودی داشتند، نزدیک شدن طرز فکرها را خطرناک می‌دیدند و حساب می‌کردند اگر خط‌عوض‌کردنی رخ دهد تلفات از جناح خودی است، نه برعکس.

سرمقاله‌های مکرر آیندگان در توضیح این معنی که طیف دیدگاههای اجتماعی شامل گرایشهای متنوعی است و تفکیک حق از باطل، آن هم با حالت وعظ و درس، وظیفه روزنامه نیست چندان ثمربخش نبود. شاید حتی به بدگمانی‌ها دامن می‌زد. می‌گفتند: شما که می‌دانیم قلباً مخالف مایید پس چرا صراحتاً مخالفت نمی‌کنید؟ برخلاف نظر برخی منتقدان، تندروی وجه مشخصه آیندگان نبود. حداقلی از اصول جریده‌نگاری و خبرسانی در دنیای متمدن رعایت در آن می‌شد. حتی می‌توان گفت آن اصول را، در حد بضاعت فکری و ظرفیت جامعه، وارد حرفه جریده‌نگاری این مملکت کرد. با این همه، در تاریخ مطبوعات ایران هیچ‌گاه جراید در این تنگنا نیفتاده بودند که چرا مخالف بودن خود را اعلام نمی‌کنند.

مدیرعامل حسینیه ارشاد البته در حد خودش صلاحیت داشت درس انسانیت و آزادی و شرافت و جوانمردی و صراحت و غیره بدهد، اما نه به نویسندگان آیندگان. نبرد فرسایشی او و معاونش مهدی ممکن کم‌زحمت‌تر از جروب‌بحث با موتورسواران اعزام شده به منظور عملیات

ایذایی نبود. بسیاری از آن معترضان کم‌اطلاع مشفق‌تر و منصف‌تر از مدعیان ارشاد بودند. از قضای روزگار، خود میناچی در عمل بدترین نمونه را برای صراحت و صداقت به دست داد. سال بعد در سفارت آمریکا اسنادی پیدا کردند از گفتگوهای مأموران آمریکایی با او. ظاهراً در نشان‌دادن موضعش به جواسیس درباره اهل حوزه و منبر و حکومت شرع زیادی صراحت به خرج داده بود. او را به زندان انداختند اما پس از چند روز با دخالت ابوالحسن بنی‌صدر که تازه به ریاست جمهوری رسیده بود خلاصی یافت. تا پایان زندگی‌اش در سال ۹۲ صدایی از او شنیده نشد. حق داشت که بترسد و شرم‌منده باشد، و چه بهتر.

۲۰ اسفند

صفحه اول

- دادگستری صحنه تظاهرات زنان شد
- نمی‌خواهیم بگوییم زنان به ادارات نروند - طالقانی
- هیچ اجباری در کار نیست و مساله چادر هم نیست
- از گفتار مردم نمی‌ترسیم، هرکس هرچه دارد بگوید - آیت‌الله العظمی خمینی در گورستان بقیع قم
- همسران وزرا درباره حجاب نظر می‌دهند: خانمها امیرانتظام، مبشری، نزیه، حاج‌سیدجوادی، کتیرائی
- منسوبان امام حق مداخله در عزل و نصب مقامها ندارند
- نخستین اعدامی دادگاه انقلاب مشهد تیرباران شد
- میان ایران و انگلستان مقررات روادید برقرار می‌شود
- جمهوری اسلامی خیلی دموکراتیک‌تر از دموکراسی‌های دنیاست - احمد مفتی‌زاده از رهبران مذهبی-ملی کردستان
- دولت نماینده ویژه‌ای به ایالت‌های غربی کشور فرستاد
- برنامه‌ای برای مسدود کردن حسابهای شاه نداریم - وزیر اقتصاد سوئیس

صفحات دیگر

- هشدار عبدالحسین بقایی کرمانی^{۸۵} مؤسس حزب جمهوریخواه: دسیسه‌ای برای بازگشت سلطنت به کشور وجود دارد
- اعتراض سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر به بازرگان درباره جمع‌آوری کتابها
- حمله به دفاتر آیندگان در شهرها
- راهپیمایی پرسنل وظیفه ارتش و مراجعه به روزنامه‌های کیهان و آیندگان برای درخواست شمول تقلیل خدمت وظیفه به یک سال
- شرح عکس در صفحه ۴ - «این‌جا مقابل روزنامه آیندگان است. جمعیت ضمن شیوه درج خبرها در آیندگان فریاد می‌زند "ما پیرو قرآنیم، بی‌حجاب نمی‌خواهیم" و می‌خواهد اعتراضها در روزنامه منعکس شود. کمترین و ابتدایی‌ترین حقی که همه و همه ملت ایران است و مطبوعات پاسدار آنند.»
- گزارش - ساواک تقدیم می‌کند! عوامل انحراف جوانان از دیدگاه ساواک
- دیدگاهها - «توطئه‌های ضدانقلاب را برملا سازیم»، دکتر مهدی قالیبافان، استاد

^{۸۵} این نام در شماره‌های ۷ خرداد و ۲ مرداد هم تکرار شده است اما اطلاعات بیشتری درباره دارندۀ آن در اینترنت نیافتیم جز روانپزشکی در تهران کنونی، و شخص دیگری اهل شعر و موسیقی که سال ۵۳ درگذشت. شاید کسی از خویشان مظفر بقائی (حزب زحمتکشان) بود که به اشاره او حزب راه انداخت.

دانشگاه؛ «همه‌پرسی و راههای آن» نوشته احمد بیرشک: «پرسش به صورتی که از طرف وزارت کشور عنوان شده است از نظر حقوقی درست نیست و از نظر شرعی ضرورتی ندارد.»

□ گروهی از کارکنان سازمان منحلۀ ساواک در برابر کاخ نخست وزیری: «تکلیف ما را روشن کنید»

۲۱ اسفند

صفحة اول

□ مردم می‌توانند به هر نوع جمهوری رأی بدهند — حجت‌الاسلام دکتر محمد مفتاح در همه‌پرسی انتخاب هر یک از روشهای زیر آزاد خواهد بود: جمهوری اسلامی، جمهوری، جمهوری دموکراتیک، جمهوری دموکراتیک خلق، رژیم سلطنتی. [متن کامل مصاحبه ۲۴ اسفند]

□ در تمام دنیا فراندم به شکل آری یا نه برگزار می‌شود — امیرانظام

اگر رأی منفی بیشتر بود سؤال فراندم عوض می‌شود

□ آیت‌الله‌العظمی سیدکاظم شریعتمداری: بهتر است مردم بگویند چه نوع حکومتی می‌خواهند

□ کشتار گوسفند برای دو روز تهران کافی است

اتحادیه صنف قصاب در پی فتوای تحریم گوشت یخ‌زده: ۲۸ هزار تن گوشت در سردخانه‌ها موجود است اما توزیع نمی‌شود [در شماره ۲۴ اسفند، نایب رئیس اتحادیه قصابها تکذیب کرد و توضیح داد: "شخص مورد مصاحبه شما من نبوده‌ام و شخص دیگری خود را به جای من معرفی کرده است."]

□ نظر دولت درباره حجاب: حجاب خانمها الزامی نیست

□ انعکاس مصاحبه دیشب تلویزیون: "دیشب پس از اخبار تلویزیون — که در آن بخشهایی از اعتراضات زنان پخش شد — مصاحبه‌ای^{۸۶} به نمایش در آمد که سیل تلفن به روزنامه را در پی داشت... اعتراضها چنان زیاد بود که متصدیان ۱۱۸ با برداشتن گوشی بدون هیچ پرسشی فوراً نمره تلفن سازمان رادیو-تلویزیون را در اختیار می‌نهادند..."

□ یادداشت نیم‌نگاه — «طوماربردار نیست»، عمید نائینی: "صادق قطب‌زاده هراندازه دیشب با پخش تصویرهایی از زنان در مخالفت با تحمیل حجاب گام تازه‌ای در آزادی و برافکندن سانسور نهاد، لیکن گفتگوی مبتذل و بی‌مایه‌ای که پس از آن پخش شد یک نقطه تاریک به پرونده این سازمان افزود. یک گام از دایره سانسور پا عقب نهادن و در جبران آن هفت گام به ابتذال نزدیک‌تر شدن آن اندازه مایوس‌کننده است که طومار بردار نیست."

□ در اطلاعیه‌ای از طرف زنان حقوقدان

تحمیل حجاب پایان یافته تلقی شد

□ سخنرانی هما ناطق و هدایت‌الله متین دفتری

می‌خواهند ما را دچار جنگ درونی بکنند

^{۸۶} صادق قطب‌زاده گرچه عنوان «سرپرست موقت» داشت، از رادیو-تلویزیون ملی همچون وسیله‌ای شخصی استفاده می‌کرد. در ساعت پربیننده پس از اخبار شامگاهی جلو دوربین می‌آمد و هرچه می‌خواست در هر مقدار و مدت که دوست داشت درباره هرکس و هرچیز می‌گفت.

تضعیف اختیارات دولت، خطر جنگ داخلی ناخواسته را تشدید می‌کند - سازمان چریکهای فدائی خلق

صفحات دیگر

- یادداشت تحریریه در صفحه ۲ - «تعرضی تازه در راه است؟»: «شایع است که امروز عده‌ای از عوامل ضدانقلاب قصد حمله به آیندگان و به آتش‌کشیدن آن را دارند»
- سخنرانی هدایت‌الله متین دفتری: «قاضی زن را بپذیریم»، و هما ناطق: «رهایم زنان جدا از رهایی طبقات زحمتکش نیست» در دانشگاه تهران
- فرهنگ - «روگیری: زایدۀ سلطۀ مرد بر زن»، علیرضا افشارنیا
- دیدگاهها - «قطب اول ماند در قطب دوم...»، م. قائد، دربارهٔ صادق قطب‌زاده و جنجالی که با حرفهایش در تلویزیون به راه می‌انداخت: «در راهپیمائی روز ۱۷ اسفند، روز جهانی زن چه گذشت»، لیلی سروش؛ «آزاد باش که خدایت آزاد آفرید»، ماه‌منیر مینوی
- نامه - «زنان عروسکی را از بین خود طرد کنیم»، جمعی از کارمندان زن وزارت امور خارجه
- ورزشی - پاسخ شرکت اسبدوانی تهران به مطلب «بخاطر دلپیچهٔ شاه مسابقهٔ بین‌المللی یک ساعت و نیم تعطیل شد!!» [۱۹ اسفند]

۲۲ اسفند

صفحه اول

- زنان از حقوق و مزایای مشابه مردان بهره‌مند خواهند شد - داریوش فروهر وزیر کار و امور اجتماعی
- اطلاعیهٔ دولت در مورد گوشتهای یخ‌زده: بر ذبح دام در کشورهای صادرکنندهٔ گوشت به ایران نظارت می‌شود
- مشارکت فقهای سنی در تدوین قانون اساسی جدید
- «چند هزار تن در مخالفت با آیندگان در مقابل محل روزنامه اجتماع کردند»؛ خبر و عکس تظاهرات علیه آیندگان و اظهارنظر تحریریه در نزدیک به یک‌سوم صفحهٔ اول. به گزارش خبرگزاری پارس، خواستهای گروهی از معترضان که از ساعت ۱۰ صبح تا ۷ شب به تناوب در برابر روزنامه تظاهرات می‌کردند اینها بود:
 ۱. روزنامهٔ آیندگان موضع و خطمشی سیاسی خود را تعیین و اعلام نماید.
 ۲. هر چه زودتر عناصر ناپاک و فرصت‌طلب را از مؤسسهٔ خود تصفیه نماید.
 ۳. از درج مطالبی که به مثابه توهین به ایدئولوژی‌های مختلف و مذاهب اقلیت و اکثریت تلقی می‌شود جلوگیری شود.
 ۴. از مطالب تحریک‌کننده و مطالب ضد و نقیض به هر شکل مخصوصاً تکذیب حقایق و تأیید اکاذیب جداً پرهیز نماید.
 ۵. از تفاسیر بی‌مورد و ناامیدکننده و از تجزیه و تحلیل مطالب به نفع گروهی خاص خودداری نماید.
 ۶. کلیه نوشته‌ها باید ذکر اسم حقیقی نویسندگان آنها باشد، در غیر این صورت رئیس و اعضای هیئت تحریریه مسئول عواقب احتمالی ناشی از آن مقاله خواهد بود.
 ۷. چون سرمقاله^{۸۷} بیانگر کلی بحثها و سخنرانیها و یا مطالب مندرجه بوده، بنابراین صرفاً

۸۷ واژهٔ «سرمقاله» ظاهراً به معنی سرخط درشت خبرها یا عنوان مقاله به کار رفته است.

یک جمله از تمام مندرجات جهت تیرهای درشت انتخاب نگردد.

۸. اعلام نام و چاپ عکس شورای سردبیری و یا هیات تحریریه.^{۸۸}

□ شرح عکس تظاهرکنندگان در صفحه اول: "دیروز گروههای بسیار به آیندگان آمدند و با اجتماع در مقابل مؤسسه خواستند روزنامه موضع خود را مشخص کند. شعار یکی از گروهها این بود: "آیندگان، آیندگان، روزنامه بیگانگان". متن روزنامه می‌افزود: "آیندگان پاسدار آزادی است، از جمله آزادی بیان."

□ سرمقاله - «نشانه‌های تهدیدآمیز خشونت سیاسی»، به این قلم: "اگر امروز روزنامه‌ها محل برخورد عقاید، محل ابراز نظرهای مخالف، و محل افشاگری‌ها و انتقادهای نباشد، چه نهاد دیگری می‌تواند این بار را به دوش بکشد؟"

صفحات دیگر

□ ستون بر در و دیوار شهر در صفحه گزارش - از دیوارنوشته‌های شهر تهران: «مرگ بر کارتر سگ زنجیری سازمان سیا»؛ «کسی که خدا را نشناسد بی‌شعور است»؛ و متنی بر دیوار حسینیه ارشاد: "بسمه تعالی - کاپیتالیسم یا سرمایه‌داری یعنی اگر شما دوتا گاو دارید یکی را می‌فروشید و به جای آن یک گاو میش می‌خرید؛ نازیسم: دولت شما را تیرباران کرده و گاوها را صاحب می‌شود؛ فاشیسم: هر دو را نگه می‌دارید ولی شیر آنها را به دولت می‌دهید تا دوباره به خود شما بفروشد؛ کمونیسم: هر دو را به دولت می‌دهید تا شیرشان را بدوشد و مختصری از آن را با جیره‌بندی به شما بفروشد؛ اسلام: یکی از آن دو را به همسایه‌تان که گاو ندارد می‌دهید. در حاشیه اعلامیه یک نفر نوشته است: "ما گاوهایمان را از کجا بگیریم؟"

□ فرهنگ - «ما بچه‌ها را خیلی کم می‌شناسیم»، گفتگوی آزاده مهندسی با لیلی ایمن، عضو هیئت مدیره شورای کتاب کودک؛ «و حمایت دومی بود برای تئاتر»، همایون علی‌آبادی

□ دیدگاهها - «آیا طرح شوراها چپ‌روی است؟»، جمعیت آزادی؛ «مجهول مطلق» که مطلقاً مجهول نیست»، بهاء‌الدین خرمشاهی [در پاسخ به مطلب «مجهول مطلق» به نام جمهوری اسلامی»، غلامحسین رضانژاد وکیل دادگستری، در شماره ۱۷ اسفند]: "گویا هدف اصلی و پنهانی و بیهوده ایشان از سازکردن این نواهای مخالف، صرفاً تمویه^{۸۹} همان حرف پوسیده "جدایی دین از سیاست" باشد."

□ نخستین چهارشنبه سوری آزادی

□ نیم‌نگاه - «امسال منتظر سه‌شنبه آخر سال نماندیم»، ناصر شهلا»

۲۳ اسفند

صفحه اول

□ راهپیمایی اعتراض علیه توطئه‌های آمریکا

□ خروج فیلمهای خبری از کشور متوقف شد

□ دولت مدارک رشوه‌گیری تایم را منتشر می‌کند

تایم می‌داند چه پولهایی از شاه گرفته؛ برنامه‌های رادیو-تلویزیون را تأیید می‌کنم

۸۸ بیشتر عکس سه تن از اعضای شورای سردبیری همراه خیر بازداشت آنها در زمان حکومت نظامی چاپ شده بود. در هر حال، معترضان می‌توانستند اعضای تحریریه را در دفتر روزنامه ببینند، از نزدیک با آنها آشنا شوند و از آنها عکس بگیرند. در ضمن، تا ماهها بعد انتشار اسم و عکس حاکمان شرع دادگاههای انقلاب به دستور خود آنها مطلقاً ممنوع بود.

۸۹ مزورانه موجه جلوه‌دادن باطل، و غلطی را حق نمایانند، جانداختن.

— امیرانظام سخنگوی دولت

□ هشدار سازمان مجاهدین خلق درباره سوءاستفاده از اعتراض زنان

□ به نظامیان حق رأی داده می‌شود

□ بازرگان استعفای سنجابی را تأیید نکرد

□ شرکت در احزاب اسلامی وظیفه اسلامی و ملی است

— آیت‌الله‌العظمی سیدکاظم شریعتمداری

□ ۱۲ عامل رژیم پیشین اعدام شدند [از جمله: سپهبد نادر جهانبانی، رئیس سابق سازمان

ورزش؛ محمود جعفریان، قائم مقام رادیو-تلویزیون؛ پرویز نیکخواه؛ غلامحسین دانشی، تنها

نماینده معمم مجلس شورا]

صفحات دیگر

□ دو طومار، یکی به طول یک متر و ۲۱ سانتیمتر، در حمایت از قطب‌زاده به دفتر

روزنامه واصل شد

□ سانسور بزرگترین دشمن بشر است — بنی‌صدر

□ فرهنگ — «شعر نومیدانه و نسلی که چریک و شهید داشت»، گفتگو با حمید مصدق؛

«تنها مهرها مسخ می‌شوند»، «یادداشت بر کتاب ماه عسل نوشته غلامحسین ساعدی»،

منصور کوشان

□ دیدگاهها — «دموکراسی: خصیصه بارز جمهوری»، مسعود کریمی؛ «آزادی به معنای

مطلق و عام»، احمدزاده

□ جبهه ملی: همه نیروهای ملت باید به کار گرفته شود

□ «انقلاب رایگان»، به این قلم، درباره حرف صادق قطب‌زاده: «به اعتقاد من، مایک

انقلاب مفت کردیم».

کتاب «انقلاب مفت»: گاو در چینی فروشی

درباره پدیده قطب‌زاده www.mghaed.com/ay/Bull%20in%20Chinashop.pdf

۲۴ اسفند

صفحه اول

□ تأسف بازرگان از روش دادگاههای انقلاب و اختلافهای داخلی

نخست وزیر در پیامی تلویزیونی گفت:

از مجامع بین‌المللی که یک روز ما به آنها متوسل می‌شدیم و به داد زندانیها می‌رسیدند و عامل

مؤثری در سقوط رژیم سابق بودند . . . حالا همانها به این دولت انقلاب اعتراض می‌کنند و از ما

می‌پرسند چرا این کارها را می‌کنید. ببینید این چه بی‌آبرویی است برای ما در دنیا. . . .

در چهارچوب نظام موجود، یعنی مشروطه منهای سلطنت، خیلی کارها کرده‌ایم. . . .

هر طرف چپ با راست، کلاهی با دیگری، شهری با دهاتی، سنی با شیعه، این طرفی با آن طرفی

سر چیزهای کوچک دعوا می‌کنند.

برای ما هم فراوان پیراهن عثمان درست می‌کنند. در مملکتی که قصاب و روضه‌خوان و کارگر و

کاسب آن ماشین بنز دارند و سوار آن می‌شوند ایراد می‌گیرند که چرا نخست‌وزیر با ماشین بنز

بیرون می‌آید. بعد هم می‌روند دائماً پشت گوش آقا می‌خوانند که اینها در ظروف طلا و نقره غذا

می‌خورند، در وزارتخانه‌ها زندهای لخت هستند و در کاخهای فرعون زندگی می‌کنند. . . .

از بالای سر ما، بدون مراجعه و مشاوره با دولت، بدون اینکه از ما بپرسند، اعلامیه و دستور

صادر می‌فرمایند. یک‌دفعه دست‌وپای ما را در پوست گردو می‌گذارند: برق و آب را مفت

کنید، لاقبل برای آنهایی که کم مصرفند؛ خانه و زندگی برای پابره‌ها بسازید؛ گوشت یخ‌زده داده نشود؛ اتوبوس مجانی شود و از این حرفها.

شب جمعهٔ اخیر هشت نفر از وزرا خدمت آقا رسیدیم، صاف و پوست‌کنده گفتیم خدا عمر و عزت و توفیق آقا را زیاد کند، شما هم که ما را کلافه کردید، شما هم که مثل سایر مردم [رفتار می‌کنید]. اقلاً فرمایشتان، امرتان را به ما بفرمایید تا من بگویم چه باید کرد.

برنامهٔ صحیح این است که از شهرستانها و دهات شروع کنیم و بعد به تهران برسیم. کاری که با عجله و شاه‌دستوری باشد چنین اشکالاتی پیدا می‌کند. یا این مسئلهٔ رایگان شدن اتوبوس که هنوز امر نفرموده‌اند بلکه خواسته‌اند، حضور انورشان عرض شد که پنج ریال پول اتوبوس ندادن دردی را دوانمی‌کند، ترافیک شهر باید درست شود. . . .

سه روز قبل نامه‌ای از برادران اهل سنت بلوچستان دریافت کردم که متن آن بسیار انسانی و منطقی بود. از جمله اینکه در قانون اساسی جدید نویسد مذهب مملکت شیعهٔ اثنی عشری است، بنویسد اسلامی است. من خودم هم موافق این نیستم. حرف معقولی است. . . .

□ توده‌ای کردن کار از نخستین قدم — جبههٔ دموکراتیک ملی

□ نیروهای مترقی و مبارز از جبههٔ دموکراتیک ملی حمایت می‌کنند — چریکهای فدائی

□ یا انقلاب یا سازش و تسلیم — خیابانی

□ تظاهرات ضدانگلیسی در تهران

اتباع ایران می‌توانند از سفارت انگلستان رضایتنامه بگیرند

در صورت شکایت ایرانیان مأموران متخلف انگلیسی تحت تعقیب قرار می‌گیرند

□ بیانیهٔ سندیکا نویسنده‌گان پیرامون کمکهای مالی مردم به مطبوعات

صفحات دیگر

□ سالگرد مرگ آیت‌الله کاشانی

□ موضوع حجاب را بی‌جهت عمده جلوه ندهید — اطلاعیهٔ جمعیت بیداری زنان

□ دیدگاهها — «این‌جا که ما هستیم و آن‌جا که دموکراسی»، محمود مسعودی؛ «چند سؤال

از محضر آیات عظام و جامعهٔ روحانیت»، مهین محاسب؛ «شناخت ارزش آزادی و مفهوم

آن در اسلام»، مهرداد اوستا؛ «لنین می‌گوید: "هرگاه دو سوم از جمعیت عالم از بین برود و

نابود شود مهم نیست. مهم آن است که یک سوم برجای مانده کمونیست باشد."»

□ نخستین طومار در مخالفت با قطب‌زاده

کج "این دولت الگوی حکومت اسلامی نیست"

طولانی‌ترین مصاحبهٔ آیندگان (طولانی‌تر از مصاحبه با علی امینی و کاظم شریعتمداری) گفتگویی بود در دو صفحه و دو ستون با حجت‌الاسلام دکتر محمد مفتاح، رئیس دانشکدهٔ الهیات و معارف اسلامی، که گفته می‌شد عضو شورای انقلاب است: "در همه‌پرسی، انتخاب هر یک از روشهای زیر آزاد خواهد بود: جمهوری اسلامی، جمهوری، جمهوری دموکراتیک، جمهوری دموکراتیک خلق، رژیم سلطنتی." [۲۱ اسفند]

تا آن زمان اظهار نظر مقامها دربارهٔ همه‌پرسی برای استقرار جمهوری اساسی ضد و نقیض بود. سخنگوی دولت گفت: "در تمام دنیا رفراندوم فقط به صورت آری یا نه انجام می‌شود و اگر تعداد کسانی که رأی منفی داده‌اند بیشتر از رأی‌دهندگان مثبت باشد آن وقت سؤال عوض می‌شود و مجدداً دربارهٔ سؤال جدید رأی‌گیری خواهد شد."

این حرف کاملاً مبتنی بر واقعیت نبود. در دنیا اگر آرای منفی بیش از آرای مثبت باشد باید موضوع را تا مدتی مسکوت بگذارند. همین سخنگو چند روز بعد (۲۳ اسفند) گفت: "در هیچ نقطهٔ دنیا رفراندوم به صورت چهارجوابی نیست. . . . نظر دکتر مفتاح نظر شخصی ایشان است."

به روایت مصاحبه کننده، فیروز گوران عضو شورای سردبیری، روزی که کارگران کارخانه آتمسفر برای اعتراض آمده بودند (۲۷ اسفند) مفتاح تلفن زد که خبر می‌رسد آیندگان را می‌خواهند آتش بزنند، و اعلام آمادگی کرد با افرادش به آنجا بیاید. از اظهار لطف ایشان تشکر شد با این توضیح که کسانی فقط می‌خواهند بیانیه‌شان منتشر شود و تا این لحظه خوشبختانه حرفی از آتش زدن نبوده است.

خلاص شدن از دست تفنگچیهای حجت‌الاسلام دکتر، اگر وارد می‌شدند و جا خوش می‌کردند، به مراتب دشوارتر از فرونشاندن آتش بود. درباره دولت موقت: «دولت فعلی نمی‌تواند الگوی حکومت اسلامی باشد و این اشتباهی است که مردم می‌کنند» (شاید منظور این بود که بازرگان و رفقاییش را زیاد جدی نگیرید، خودمان داریم می‌آییم). و درباره وقایع ۲۲ بهمن:

یک مرتبه رژیم سقوط کرد و یک مرتبه در اسلحه‌خانه‌ها را باز کردند. خودش این نقشه‌ای بود که ارتش و شهربانی کنار کشیدند. در زندانها را هم باز کردند. چاقوکش‌ها و زندانیها ریختند بیرون. . . . نقشه این بود که مردم به جان هم بیفتند.

آقای دکتر، یعنی کار مردم نبود که هجوم بردند به پادگانها؟
مفتاح: حتماً تعمد بود. یعنی می‌توانستند این کار را نکنند. پیدا بود که نقشه بود.^{۹۰}

و در ادامه:

شما به نوروز معتقد نیستید؟

مفتاح: ابدأ، ابدأ. نوروز را به عنوان یک روز شادمانی قبول داریم. . . . اما چهارشنبه سوری جنبه خوشحالی ندارد. چهارشنبه سوری به عنوان یک سنت باستانی، این را ما ارتجاع می‌دانیم. سیزده به عنوان یک سنت باستانی، این را ما ارتجاع می‌دانیم. . . . یک سنت ایرانی و واقعاً مسخره مثل چهارشنبه سوری، این را می‌گوییم نخیر، روشنفکری است.

مفتاح سال بعد ترور شد اما مبارزه با روشنفکران و چهارشنبه سوری مسخره‌شان ادامه دارد.

شنبه ۲۶ اسفند

صفحه اول

- اجرای حکم دادگاههای انقلاب متوقف شد
- دیوان عالی کشور منحل شد
- بازرسی خانه‌ها بدون اجازه دادستان انقلاب ممنوع است
- هویدا محاکمه نشد بازجوئی شد - وزیر دادگستری
- کوچکترین سانسوری در خبرهای واقعی نیست - میناچی
- سانسور نیست، دفاع از انقلاب است - امیرانتظام
- از امروز مفاهیم جمهوری اسلامی را روشن می‌کنیم - قطب‌زاده
- نیم نگاه - «آیندگان تحریف نمی‌کند» [در رد ادعای قطب‌زاده که گفته بود حرف او درباره چهار دقیقه فرصت برای حزبهای چپ تا خود را در تلویزیون معرفی کنند در آیندگان تحریف شده است]
- سرمقاله - «بازرگان، از سایه به آفتاب»، به این قلم، در حمایت از قدرت‌گرفتن دولت و توقف دادگاههای انقلاب

^{۹۰} این فکر همه گیر و همچنان پایدار که طرز فروریختن رژیم سابق و باز شدن اسلحه‌خانه پادگانها و کلاترینها نقشه‌ای دقیق بود در مطلب بسیار پرخواننده «راز عقب‌نشینی گام به گام آمریکا» نظر جماعتی بسیار بزرگ را منعکس می‌کرد. © ۲ اسفند.

صفحات دیگر

- دکتر یزدی به گزارش تایم پاسخ داد
- آگهی عبدالحسین زرین کوب در صفحه ۴: «فراماسون نیستیم»
- فرهنگ - «رزم»، «سه شعر» و «آزادی یعنی این»، به ترتیب سروده منیژه عراقی زاده، عزیز ترسه، سیدمحمد بلوری
- دیدگاهها - «شهر دوم: پناهگاه ضدانقلاب»، هدایت الله متین دفتری؛ «اتحاد، مبارزه، پیروزی، تفرقه، کشمکش، شکست»، ه شهیدی

۲۷ اسفند

صفحه اول

- راهپیمایی نیروهای مسلح فردا در سراسر کشور
- بعد هم مجال برای گروههای دیگر هست - آیت الله طالقانی
- به طرفداران تنوع در سؤالات رفرا ندیم پاسخ مثبت دهید
- - تلگرام انجمن حقوقدانان به نخست وزیر
- باید انحصارطلبی از میان برود - مدنی
- توطئه اوقاف علیه آیت الله خمینی - میناچی
- دولت فرانسه نگران سرنوشت هویداست

صفحات دیگر

- دو طرح درباره موضوع کانون نویسندگان مورد بررسی است
- بنی صدر در هیئت نظارت بر اندوخته اسکناس
- نامه - «ارتش تسلیم شد یا خواست که تسلیم شود؟»، سرگرد علی اصغر محمدی
- نادر نادری، عضو تحریریه آیندگان، که در راه بازگشت به خانه اش متوجه ایست پاسداران نشده بود تیر خورد و مجروح شد
- اعتراض به جمع آوری کتابها در آبادان
- فرهنگ - «گمشده»، سروده عمران صلاحی
- دیدگاهها - «تاریخ تکرار نشود»، شاهرخ مسکوب؛ «مرحله دوم انقلاب را از یاد برده ایم»، صادق بهار دوست
- نامه - «پیشنهاد من طور دیگری تعبیر شده است»، رضا علامه زاده
- تجمع دو هزار کارگر بیکار در خانه کارگر: «چرا مطالب ما را نمی نویسند؟»

پرولتاریا گوشه دستش می آید

www.mghaed.com/ay/kargaran.pdf کارگران باسواد صنعتی گرچه با اعتصاب عمومی همراهی می کردند به روشنی می دانستند امتیازهای فوق العاده ای که با پشتوانه درآمد سرشار نفت به آنها داده شده است در نظام بازار-حوزه-روستا پایدار نخواهد ماند. وضعیتی از نوع شدیداً ایرونی بازی که مبارزات ضدامپریالیستی به زیان طبقه کارگر تمام شود.

۲۸ اسفند

صفحه اول

- دستمزد کارگران باید افزایش یابد - آیت الله خمینی
- مردم را در انتخاب شکل حکومت آزاد بگذارید - مجاهدین خلق

- کیت میلِت [مبارز حقوق زنان در آمریکا] از ایران اخراج شد
- تجاوز به آزادی مطبوعات مقدمه تجاوز به سایر آزادیهاست
- انجمن دفاع از آزادی مطبوعات
- فردا اجتماع علیه امپریالیزم در میدان آزادی
- نیم‌نگاه — «موضع آیندگان را مشخص کنید!»، عمید نائینی:
- آقائی به نام دکتر توسلی که مشاور قطب‌زاده در رادیو-تلویزیون است چند هفته پیش در جمع گروهی از کارکنان این سازمان گفته بود آیندگان عامل «صهیونیست» و «سیاست و حسابش را خواهد رسید.
- آقای دکتر مفتاح، یکی از سران احترام‌برانگیز نهضت اسلامی، ۱۵ روز پیش در جمع کارکنان روزنامه اطلاعات گفته آیندگان ارگان چپ و وابسته به کمونیستهاست.
- آقای دکتر یزدی هفته پیش در یک پیام درباره پاسخش به ادعای تایم، ما را متهم کرد که به منابع آمریکائی وابسته‌ایم.
- آقای صادق قطب‌زاده جمعه گذشته در جمع خبرنگاران اعلام کرد اعتقاد راسخ دارد آیندگان وابسته به رژیم سابق است.
- از همه آقایان خواهش می‌کنیم جلسه‌ای با هم تشکیل دهند و موضع آیندگان را مشخص کنند!

صفحات دیگر

- بخش کنسولی^{۹۱} سفارت آمریکا تا اطلاع ثانوی کار نمی‌کند
- دیدگاهها — «انقلاب فقط از انقلاب دستور می‌گیرد»، رضا براهنی؛ «تفتیش عقاید پذیرفتنی نیست»، نامه سرگشاده گروهی از معلمان کرج
- «به تاریخ دروغ نگویند»، علی اصغر حاج سیدجوادی.

۲۹ اسفند

صفحه اول

- جبهه دموکراتیک ملی: در فرماندم شرکت نمی‌کنیم
- آتش‌بس سندیج شکسته شد
- در فرماندم شرکت نمی‌کنیم — چریکهای فدائی
- توهین به مردم است که به آنها گفته شود اگر با جمهوری اسلامی موافق نیستید سلطنت طلب هستید
- قصد اضمحلال ارتش را نداریم — مجاهدین خلق
- تعطیلات کارگری ۵ روز اعلام شد
- «به کردستان جدی‌تر نگاه کنیم»، سرهنگ اصغر قائم‌مقامی

صفحات دیگر

- نظر حزب توده درباره پیام بازارگان
- ۲۰ عضو هیئت علمی دانشگاه تهران برکنار شدند
- فرهنگ — «باز یافتن مفهوم گمشده کلاغ»، گفتگو با بهرام بیضائی
- دیدگاهها — «کنفدراسیون نردبام ترقی نبود»، در رد اتهامات و ادعاهای قطب‌زاده
- درباره کنفدراسیون دانشجویان ایرانی در خارج، از سوی دبیران کنفدراسیون در دوره‌های مختلف: منصور بیات‌زاده، حسن حسینیان، محمود راسخ‌افشار، فرهاد سنمّار، خسرو شاکری، سعید صدر، داود غلام‌آزاد، جابر کلبی، حسن ماسالی، پرویز نعمان، بهمن نیرومند؛

